

LAPORAN PEMBENTANGAN DAN RESOLUSI

**PERSIDANGAN PENTADBIRAN TANAH
HARI TANAH NEGARA KE-6 TAHUN 2022**

**JAJARAN PENDIGITALAN TANAH
MERENTASI SEMPADAN**

1 OGOS 2022 | ISNIN

**DEWAN DAMAR SARI 1 & 2
BLOK F8 | PARCEL F | PUTRAJAYA**

**Disediakan oleh :
BAHAGIAN DASAR DAN KONSULTANSI
JABATAN KETUA PENGARAH TANAH DAN GALIAN**

INSTITUT TANAH DAN UKUR NEGARA

KANDUNGAN

1. KERTAS PEMBENTANGAN 1 : KERAJAAN DIGITAL – CABARAN DAN HALATUJU	
1.1. Slaid Pembentangan	1
2. KERTAS PEMBENTANGAN 2 : KESELAMATAN PENSIJILAN DAN TANDATANGAN DIGITAL	
2.1. Slaid Pembentangan	23
3. KERTAS PEMBENTANGAN 3: PELAKSANAAN eTANAH DI PERAK – SEBELUM DAN SELEPAS	
3.1. Slaid Pembentangan	39
4. NOTA RAPPORTEUR : SESI PEMBENTANGAN	
4.1. Sesi Pembentangan	54
4.2. Sesi Soal Jawab	58
5. SESI PLENARI : ADAKAH NEGARA BERSEDIA MENERIMA PENTADBIRAN TANAH ELEKTRONIK SEPENUHNYA?	
5.1. Laporan Sesi Plenari	64
6. RESOLUSI	74
7. BIOGRAFI	75

PEMBENTANGAN 1 : KERAJAAN DIGITAL - CABARAN DAN HALATUJU

Pembentang :

**Ts. Dr. Siti Istianah binti Mahdzur
Unit Pemodenan Tadbiran dan Perancangan
Pengurusan Malaysia (MAMPU)
Jabatan Perdana Menteri**

Moderator :

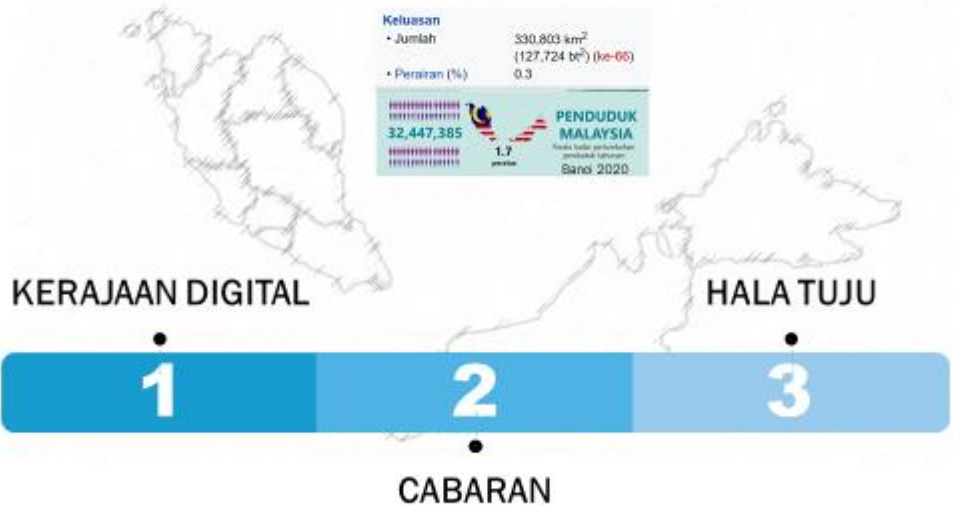
**Y.Bhg Dato' Abdul Rahman bin Johor
SUBK, KETSA**

KERAJAAN DIGITAL: CABARAN & HALA TUJU

KANDUNGAN

Gerbang Rasmi Kerajaan Malaysia
MyGovernment
Portal MyGovernment
www.malaysia.gov.my

- Gerbang utama Kerajaan yang menyediakan maklumat dan perkhidmatan dalam talian yang berpaksikan rakyat dan berkonsepkan peristiwa kehidupan (*life event*).

Kumpulan Peristiwa

1 KERAJAAN DIGITAL

KERAJAAN DIGITAL

"Digital Government": Malaysia's context

Government designed and operated to take advantage of digital data

as an integrated part of governments' modernisation strategies to create public value that improve citizen satisfaction in service delivery, enhance economic competitiveness, forge new levels of engagement and trust, and increase productivity of public services.

Kerajaan yang menjalankan fungsi perkhidmatan awam dengan memanfaatkan data digital

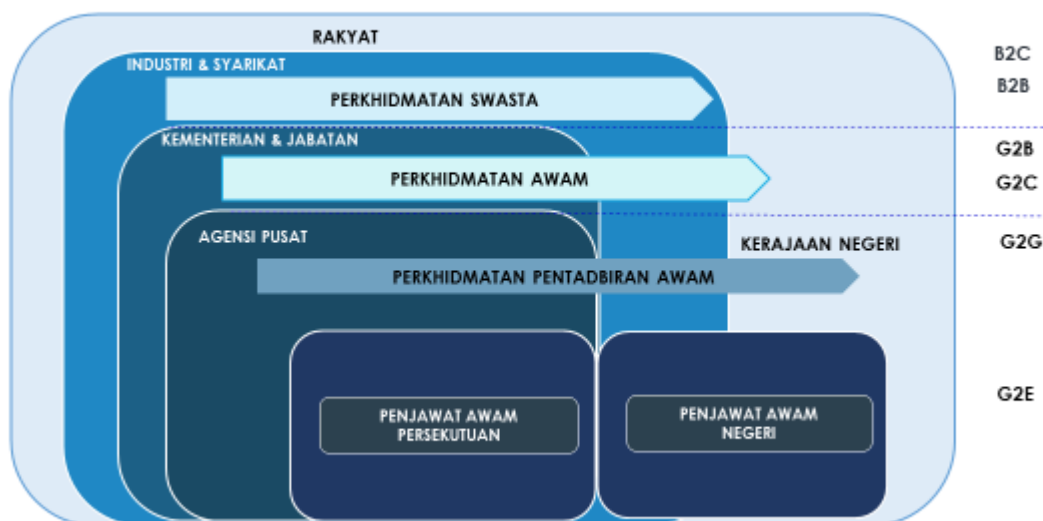
sebagai tunjang utama dalam strategi memodenkan penyampaian perkhidmatan bagi memenuhi ekspektasi rakyat dan pembaharuan pentadbiran organisasi serta meningkatkan daya saing ekonomi, meraih kepercayaan institusi dan meningkatkan produktiviti perkhidmatan awam.

Sumber: PKPA Bil. 1 Tahun 2020: MyGovE4

Digital Government facilitates digital economy through its policy, that will create demand for the industry, to foster links between government and industry and to eliminate market failures, build expertise, provide services, and for the adoption of emerging technologies in various sectors

EKOSISTEM PERKHIDMATAN AWAM

Pelunjak:

G2E – Gov to Employee
B2B – Business to Business

G2G – Gov to Gov
B2C – Business to Citizen

G2C – Gov to Citizen

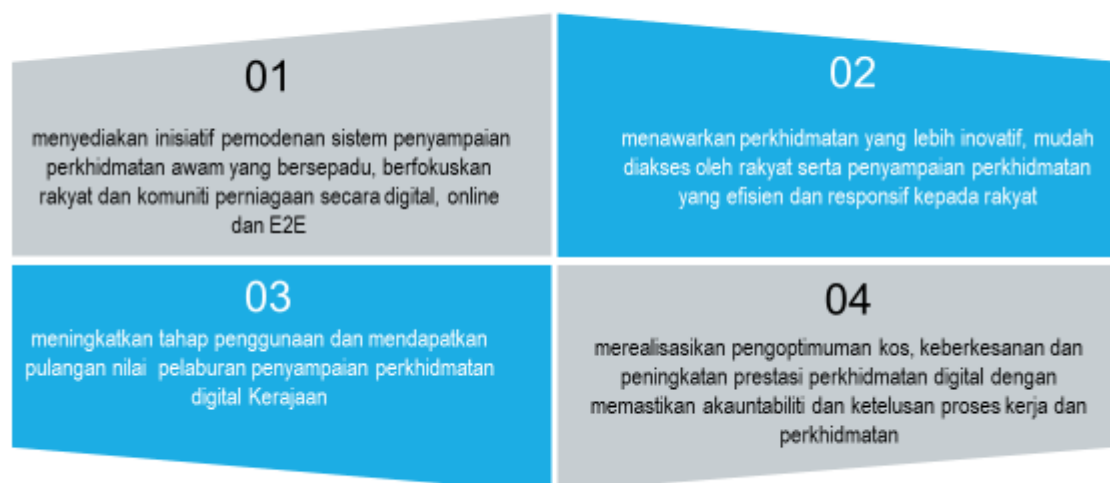
G2B – Gov to Business

Sumber: RPA, Bil. 1 Tahun 2020: MyGovSA

5

MATLAMAT KERAJAAN DIGITAL

6

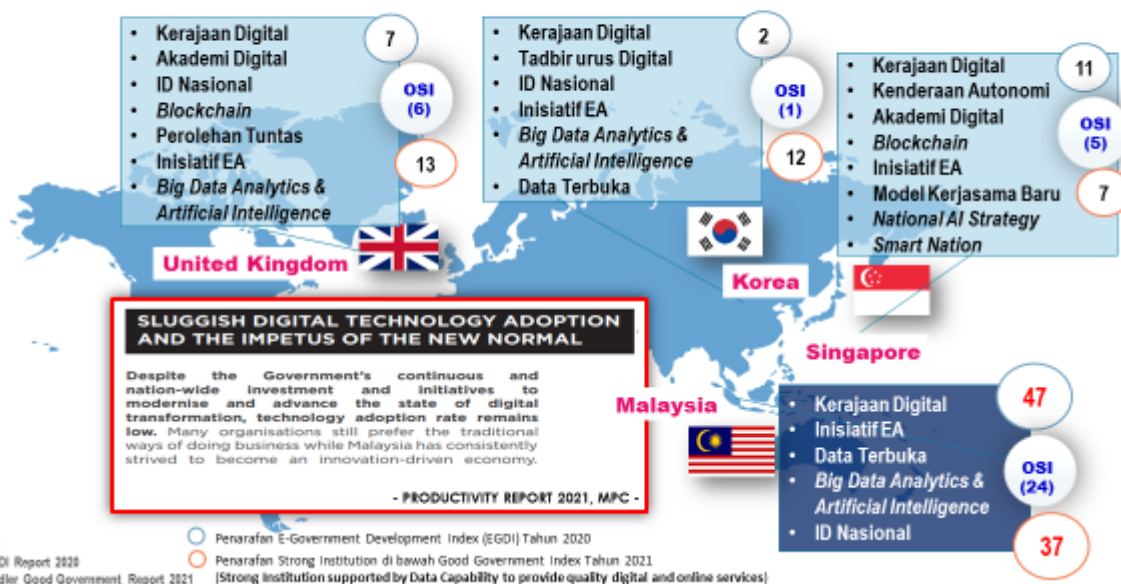
TRANSFORMASI DIGITAL

Definition of Digital Transformation (OECD, 2019)

PERMINTAAN GELOMBANG DIGITAL SELURUH DUNIA

TRANSFORMASI DIGITAL YANG TIDAK DAPAT DIELAKKAN

Sumber:

1. UNEGDI Report 2020

2. Chandler Good Government Report 2021

○ Penarafan E-Government Development Index (EGDI) Tahun 2020

○ Penarafan Strong Institution di bawah Good Government Index Tahun 2021

(Strong Institution supported by Data Capability to provide quality digital and online services)

2 CABARAN

9

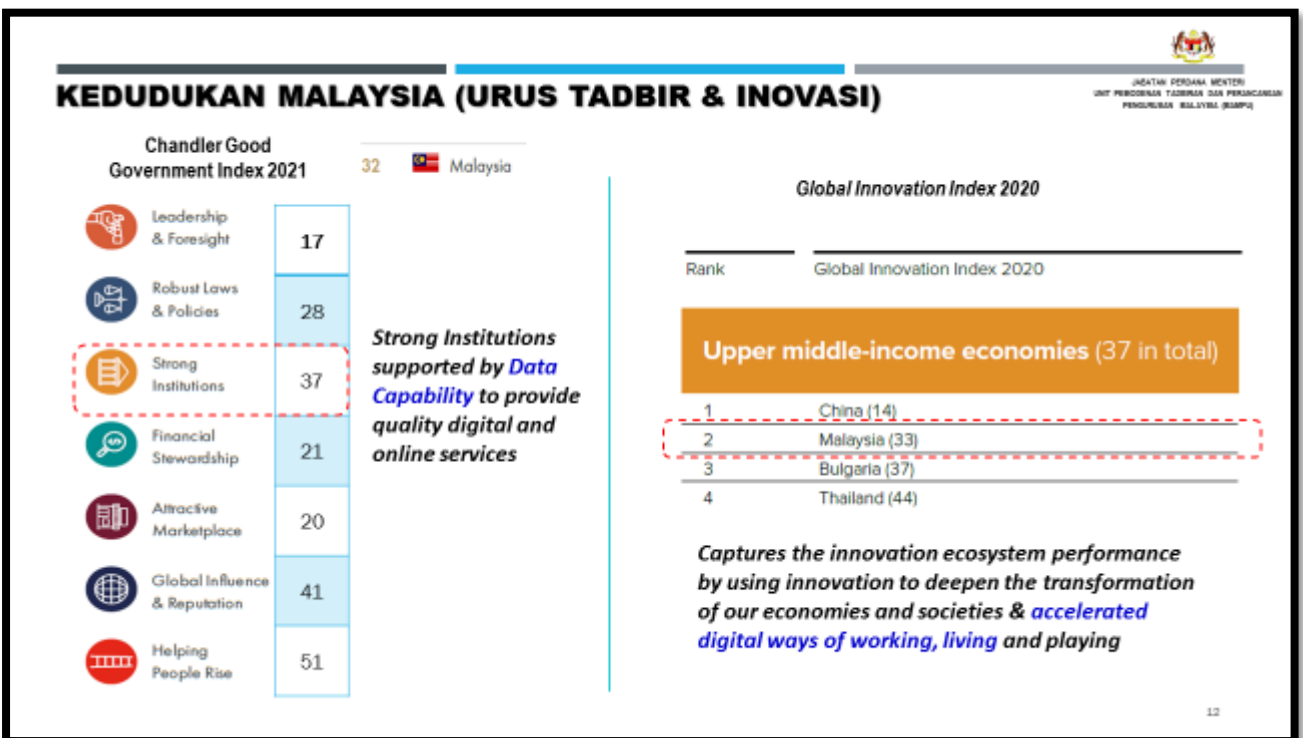
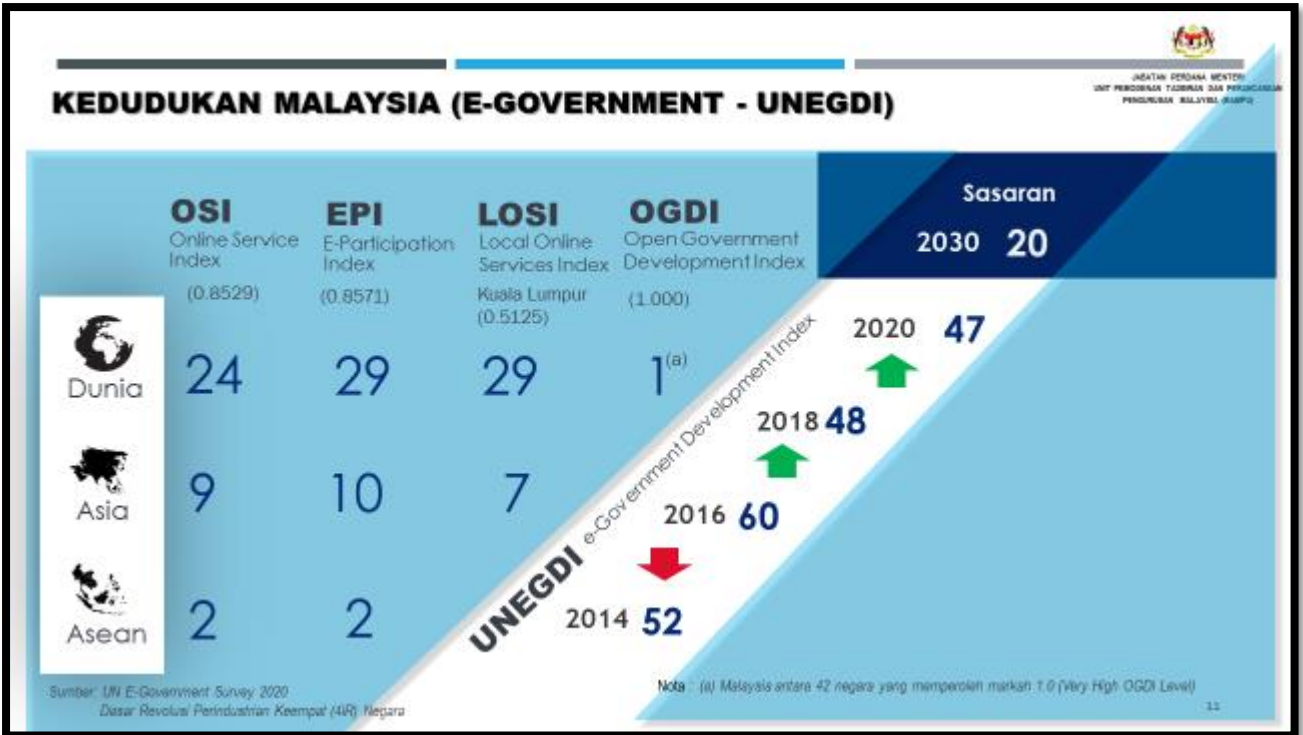
CABARAN DAYA TAHAN & DAYA SAING DIGITAL DI PERINGKAT DUNIA

KEDUDUKAN MALAYSIA

<i>UN eGovernment Development Index (UNEGDI) 2020</i>	47
<i>Online Service Index (OSI)</i>	24
<i>Open Government Development Index (OGDI)</i>	1^(a)
<i>Chandler Good Government Index 2021</i>	32
<i>Global Innovation Index 2020</i>	33
<i>WEF Global Competitiveness (ICT Adoption) Index 2019</i>	40
<i>IMD World Digital Competitiveness Ranking 2020</i>	26
<i>Future Readiness</i>	32
<i>Ease of Doing Business 2020</i>	12
<i>Starting A Business</i>	126
<i>Economist Government ePayment Adoption Ranking 2018</i>	19

Nota : (a) Malaysia antara 42 negara yang memperoleh markah 1.0 (Very High OGDI Level) 10

KEDUDUKAN MALAYSIA (KESEDIAAN DIGITAL MASA HADAPAN)

IMD World Digital Competitiveness Ranking (Future Readiness) 2020

IMD World Digital Competitiveness Ranking (Future Readiness) 2020			
	2017	2019	2020
	14	11	14
	8	9	18
	4	8	7
	6	15	11
	45	49	50
	27	29	28

WEF Global Competitiveness (ICT Adoption) Index 2019

WEF Global Competitiveness Index (ICT Adoption) 2019			
	2017	2019	2020
	27	22	21
	23	34	35
	16	16	13
	14	4	5
	61	64	62
	46	32	33

**SINERGI
DASAR SESUAI PERSEKITARAN
DIGITAL + INSENTIF POSITIF +
EKOSISTEM YANG KONDUSIF**

untuk mendorong transformasi
dalam usaha untuk menjadi
pemacu inovasi ekonomi

Source : WEF World Digital Competitiveness ranking

13

KEDUDUKAN MALAYSIA (MEMUDAHCARA PERNIAGAAN)

Ease of Doing Business 2020

Rank	Economy	DB score
1	New Zealand	86.8
2	Singapore	86.2
3	Hong Kong SAR, China	85.3
4	Denmark	85.3
5	Korea, Rep.	84.0
6	United States	84.0
7	Georgia	83.7
8	United Kingdom	83.5
9	Norway	82.6
10	Sweden	82.0
11	Lithuania	81.6
12	Malaysia	81.5
13	Mauritius	81.5
14	Australia	81.2

Adoption of ePayment
in Malaysia is at
MATURE state in
facilitating ease of
doing business

Economist Government ePayment Adoption Ranking 2018

Score 75.1 to => 100		
Rank	Country/Region	Score
1	Norway	89.7
2	France	89.4
3	Denmark	88.8
4	Canada	88.6
5	Australia	88.1
6	United Kingdom	87.9
7	South Korea	87.7
8	Singapore	87.6
9	Finland	86.2
10	Sweden	85.8
11	Netherlands	83.7
12	United States	83.6
13	Austria	82.9
14	Germany	82.1
15	New Zealand	80.9
16	Hungary	79.7
17	Brazil	79.5
18	Ireland	78.9
19	Malaysia	78.8
20	Chile	78.5
21	Italy	78.2
22	Japan	77.6

14

CABARAN GAYA HIDUP DIGITAL

PENERIMAAN TEKNOLOGI

PENYEDIAAN
KETERSAMBUNGAN

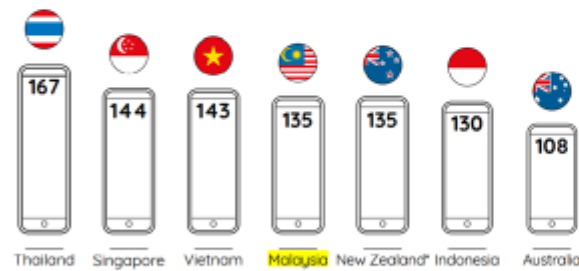
ADAPTASI TEKNOLOGI BAHARU

PENEMBUSAN INTERNET & SELULAR (ASEAN)

MOBILE CELLULAR SUBSCRIPTIONS
PER 100 PEOPLE (2020)

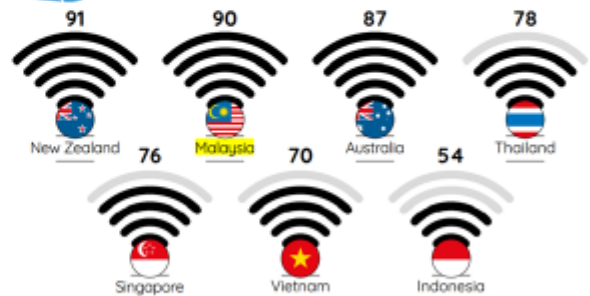

Source: World Bank

*2018

% OF POPULATION USING THE
INTERNET (2020)

Source: World Bank

MEMUDAHKANA INISIATIF JALINAN DIGITAL NEGARA

The new Malaysia to be globally competitive, robust, resilient and an enriched digital-based society

EDUCATION / PRODUCTIVITY

- Students requiring internet connectivity for home-based learning

BUSINESSES / GOVERNMENT & SERVICE BASED INDUSTRIES

- Digitise the SMEs / B2B to recover and diversify their businesses

COMMUNITIES & SOCIETIES

- Constantly stay in-touch with families and friends

- Building Outline
- Fibre Optic Site
- Mobile Tower
- Fly over Link
- Main road
- School
- Industrial Area

Integrated Government and Residential Data for Planning

- PLANMalaysia
- Malaysian Investment Development Authority
- Ministry of Rural Development
- Ministry of Tourism, Arts and Culture
- Ministry of Higher Education
- Ministry of Education
- State Governments
- and many more...

Note: Access to the respective Government Ministries or Agencies may be made available upon request

PENERIMAGUNAAN TEKNOLOGI DIGITAL DI MALAYSIA

1. Sumbangan Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK) kepada KDNK

2020: RM320.0 billion
2019: RM269.8 billion
10.4%

22.6%
Sumbangan kepada
Ekonomi Negara
2019: 19.2%

14.2% Nilai Ditambah Kasar Teknologi
Maklumat Komunikasi (NDKTMK)

8.4% E-dagang Industri Lain

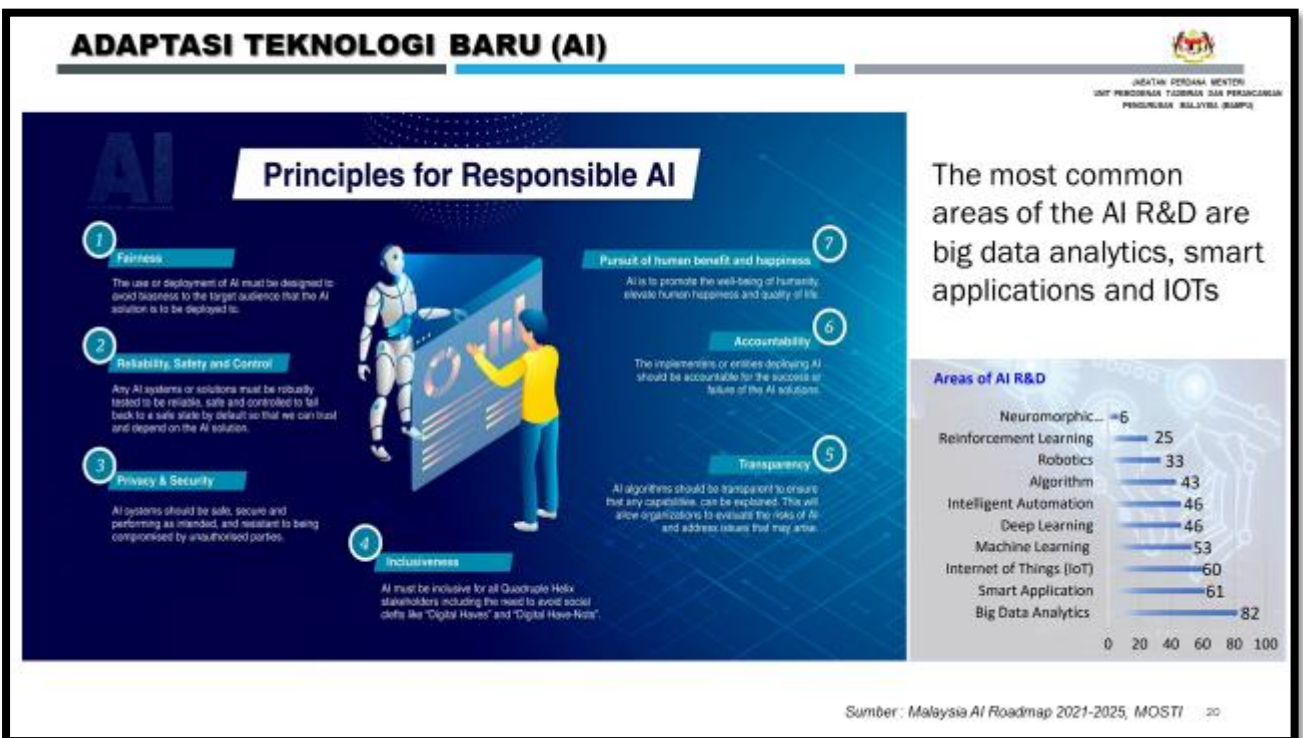
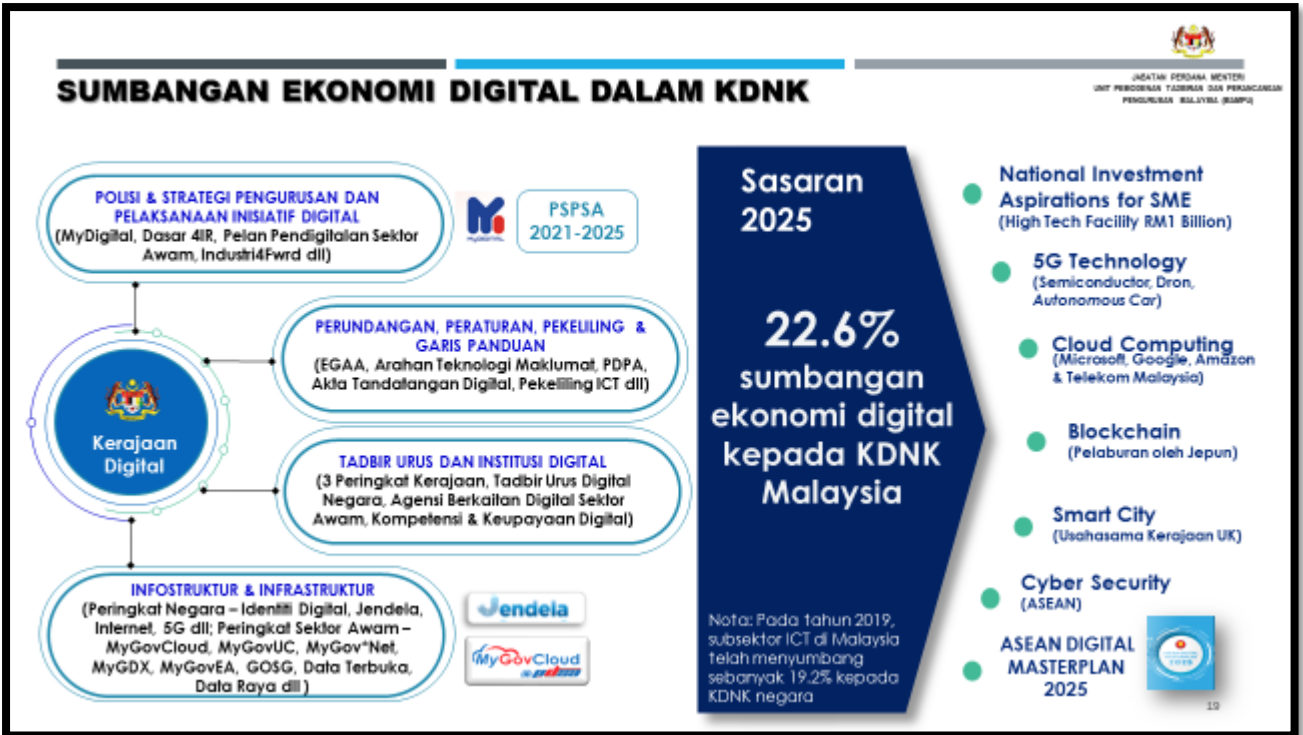
7. Penggunaan Komputer

8. Penggunaan Internet

Sumber: Malaysia Digital Economy 2021
Jabatan Perangkaan Malaysia

ADAPTASI TEKNOLOGI BARU (DIGITAL SIGNATURE IN BLOCKCHAIN)

JABATAN PERDANA BANTEN
UNIT PERENCANAAN TUMBUHAN DAN PERKEMBANGAN
PERENCANAAN MALAYSIA (BERSAMA)

How can we verify the integrity of a digital document?

A digital signature is a type of signature for documents that are stored digitally and provides the highest level of assurance of a signer's identity.

Create trusted electronic seals to protect access to your digital assets and to certify the integrity & the origin of your digital assets or documents.

Hashing provides a code or a key on the Blockchain, which is unique and makes it secure, and on the other hand, a digital signature makes sure that the owner makes every transaction without any tampering.

Sumber : <https://bbc.digital/how-digital-signatures-work-in-blockchain/>

22

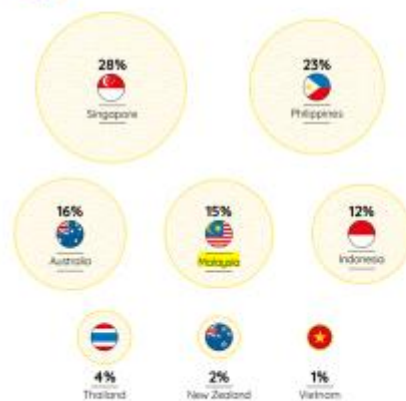
ADAPTASI TEKNOLOGI BARU (FINTECH)

JABATAN PERDANA BANTEN
UNIT PERENCANAAN TUMBUHAN DAN PERKEMBANGAN
PERENCANAAN MALAYSIA (BERSAMA)

REGIONAL DISTRIBUTION OF FINTECHS

Source: Global Fintech Index

MOST COMMON FINTECH SEGMENTS (SELECTED COUNTRIES 2021)

COUNTRY	NO. FINTECHS	SEGMENT
Singapore	228	TIE: -Wealth Management, -Payments and Transfers
Philippines	183	Payments and Transfers
Australia	126	Lending and Marketplaces
Malaysia	119	Payments and Transfers

Source: Global Fintech Index, findextel 2021

Fintech Malaysia di dorong oleh transaksi bayaran dan pemindahan wang.

Source: Asia Pacific Fintech Rankings 2021

23

CABARAN KEUPAYAAN DIGITAL SEKTOR AWAM

REKA BENTUK
WHOLE-OF-GOVERNMENT

KOMPETENSI DIGITAL

KEYAKINAN KESELAMATAN
TEKNOLOGI DIGITAL

KEUPAYAAN KERAJAAN ELEKTRONIK **KEPADA** KERAJAAN DIGITAL

KEMAHIRAN KERAJAAN ELEKTRONIK

KEMAHIRAN KERAJAAN DIGITAL

KESAN PERUBAHAN

Kerajaan Penyedia Perkhidmatan
Government as Service Provider

Kerajaan Sebagai Pemudahcara
Government as Platform

Mandat & Matlamat Kerajaan Digital

Berfokuskan Agensi
Agency Centric

Berfokuskan Rakyat
Citizen Centric

Kolaborasi Organisasi & Ekspektasi
Pelanggan Kerajaan

Tumpuan Automasi Proses Kerja
Automation First

Tumpuan Perkhidmatan Digital
Digital First/ Digital Native

Ketelusan dalam Reka bentuk
Perkhidmatan Mobil, Dalam Talian &
End-to-End

Penyelesaian Teknologi
Solution Focused

Penyelesaian *Business Case*
Problem Focused

Ketangkasan dan Kemampuan Sistem

Respon Reaktif
Reactive

Tawaran Proaktif
Proactive

Pemanfaatan Teknologi Baharu

PERANAN UTAMA KERAJAAN & KEUTAMAAN PROJEK DIGITAL/ICT

PERUBAHAN PENDEKATAN PENYELESAIAN TEKNOLOGI

KAPASITI & KEUPAYAAN PENERAJU PENYEDIA PERKHIDMATAN DIGITAL BAGI SEKTOR TUMPUAN TEKNOLOGI 4IR

Sektor berpotensi untuk diintegrasikan dengan rantai nilai global

Pembuatan

Pengangkutan
dan logistik

Penjagaan
kesihatan

Sektor yang memacu penerimgunaan teknologi

Kewangan dan
insurans

Perkhidmatan
profesional,
saintifik dan teknikal

Perdagangan,
borong dan
runcit

Pelancongan

Sektor yang menyokong keperluan sosioekonomi

Pendidikan

Pertanian

Utiliti

Sektor sokongan

Pembinaan

Perkhidmatan kesenian,
hiburan dan rekreasi

Harta tanah

Perlombaan dan
penguarian

Perkhidmatan
maklumat dan
komunikasi

Pentadbiran dan
khidmat sokongan

Sumber : Dasar Revolusi Perindustrian Keempat (4IR) Negara

27

3 HALA TUJU

28

JABATAN PERDANA MENTERI
UNIT PERENCANAAN TUMBUHAN DAN PERKEMBANGAN
PERENCANAAN BILLYEEL (BUMPU)

SASARAN MYDIGITAL

Rakyat

- 500,000 pekerjaan baharu diwujudkan
- 100% isi rumah mendapat capaian kepada internet
- Semua pelajar mendapat akses kepada pembelajaran dalam talian

Perniagaan

- 30% peningkatan produktiviti dalam semua sektor menjelang 2030
- 22.6% sumbangan ekonomi digital kepada KDNK Malaysia
- 875,000 perusahaan mikro, kecil dan sederhana (PMKS) menerima guna e-dagang
- Menarik 2 syarikat unskorm (tempatan atau asing)
- RM70 bilion pelaburan dalam pendigitalan
- Meningkatkan bilangan syarikat peringkat permulaan kepada 5,000 syarikat

Kerajaan

- 100% penjawat awam celik digital
- 80% perkhidmatan kerajaan dalam talian dan peringkat awal ke akhir
- Semua kementerian dan agensi menyediakan pilihan pembayaran tanpa tunai menjelang tahun 2022
- 80% penggunaan storan pengkomputeran awan merentas sektor awam pada tahun 2022

KOMPETENSI

PERKHIDMATAN E2E

TANPA TUNAI

PENGGOMPUTERAN AWAN

SASARAN 2025

29

JABATAN PERDANA MENTERI
UNIT PERENCANAAN TUMBUHAN DAN PERKEMBANGAN
PERENCANAAN BILLYEEL (BUMPU)

TUMPUAN PELAKSANAAN MYDIGITAL

TEKNOLOGI DIGITAL TUNJANG UTAMA NEGARA EKONOMI MAJU

FASA 1 INFOSTRUKTUR & INFRASTRUKTUR ICT

Penerimgunaan & pengukuhan asas digital

FASA 2 PLATFORM APLIKASI & DATA PERKHIDMATAN DIGITAL

Memacu transformasi dan inklusiviti digital merentas ekonomi digital dalam kalangan rakyat dan komuniti perniagaan

FASA 3 KOLABORASI PERSEKITARAN GLOBAL PENYELESAIAN DIGITAL

Malaysia sebagai pengeluar pasaran serantau bagi produk digital dan penyedia penyelesaian digital

**TERAS BLUEPRINT
EKONOMI DIGITAL NEGARA**

T1

Memacu transformasi digital sektor awam

T2

Meningkatkan daya saing ekonomi melalui pendigitalan

T3

Membina infrastruktur digital yang menyokong

T4

Membangunkan bakat digital yang tangkas dan kompeten

T5

Mewujudkan masyarakat digital yang inklusif

T6

Membina persekitaran digital yang dipercayai, selamat dan beretika

30

OBJEKTIF TERAS PELAN STRATEGIK PENDIGITALAN SEKTOR AWAM (PSPSA) 2021-2025

TS 1 PEMANFAATAN KEPINTARAN DATA

1. Meningkatkan penggunaan dan penyediaan data di peringkat nasional dan Sektor Awam
2. Meningkatkan perancangan, pembangunan dasar dan keputusan berasaskan kepintaran data

TS 2 PENERAJU PERKHIDMATAN DIGITAL INKLUSIF DAN BERSEPADU

1. Memperkukuhkan sistem penyampaian perkhidmatan digital yang koaktif dan berinovasi menentang Sektor Awam, swasta, industri dan rakyat
2. Menggalakan dan memajukan penggunaan kemunculan teknologi baharu (emerging technologies) bagi menghasilkan aplikasi perniagaan dan berimpak tinggi

TS 3 TADBIR URUS TUNTAS DAN TANGKAS

1. Menetapkan, menggerakkan dan mengkoordinasikan tadbir urus pendigitalan yang menyeluruh
2. Menetapkan, menguruskan dan membangun organisasi digital Sektor Awam yang tangkas

TS 4 PEMERKASAAN DAN PENYEGARAN (REINVIGORATE) MODAL INSAN

1. Meningkatkan keupayaan digital personal Sektor Awam melalui keupayaan dan kemahiran digital
2. Menggalakan keupayaan, kompetensi dan ketahanan kerjaya Sistem Perkhidmatan Sistem Maklumat serta meningkatkan kompetensi digital bagi personal Sektor Awam

TS 5 PENGOPTIMUMAN NILAI PERKHIDMATAN GUNA SAMA YANG SELAMAT

1. Menetapkan perkhidmatan guna sama ICT dengan nilai tambah penggunaan teknologi terkini yang relevan
2. Menetapkan penapisan perkhidmatan guna sama ICT yang selamat dan mampan

TS 6 PENJENAMAAN, PELUASAN PROMOSI DAN PEMBUDAYAAN

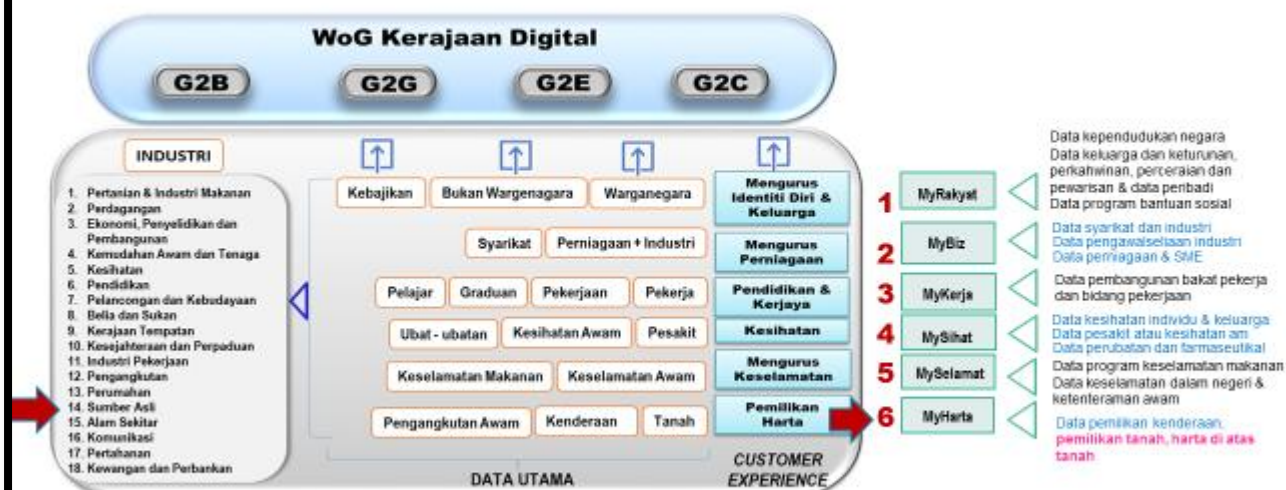
1. Menyediakan perkhidmatan tunggal di peringkat nasional dan meningkatkan perkhidmatan digital Kerajaan
2. Menetapkan inisiatif perkhidmatan dan pengurusan perubahan bagi meningkatkan penggunaan perkhidmatan digital

TS 7 ADAPTASI KEMUNCULAN TEKNOLOGI BARU YANG RELEVAN

1. Meningkatkan keupayaan sumber melalui pemindahan faktor daya berpusat bagi pelaksanaan inisiatif emerging technologies agensi Sektor Awam
2. Meningkatkan pelaksanaan inisiatif berasaskan emerging technologies dalam kalangan agensi Sektor Awam

WHOLE-OF-GOVERNMENT (WoG)

Nota: Customer Experience berdasarkan Peristiwa Kehidupan MyGovernment Portal

KLUSTER DATA KERAJAAN

JUJUTAHIR PERDANA BERTERI
UNIT PERENCANAAN TADBIRAN DAN PERKEMBANGAN
PERENCANAAN BILLYEEL (BUPP)

DATA UTAMA

SEKTOR EKONOMI

PERTAMIAN & INDUSTRI MAKANAN	Bekalan Makanan	Senarai Kuarantin Pertanian	Keselamatan & Kesihatan Makanan	Pembangunan Tanah	Pengawal selia Industri		
PERDAGANGAN & INDUSTRI	Maklumat Data Industri	Data Perdagangan	Daftar Pembiagaan	Kawalan Harga	Perdagangan & Komoditi	Pengawal selia Industri	R&D
PENYIARAN & MAKLUMAT	Industri Kreatif		Infrastruktur		Pengawal selia Industri	R&D	
EKONOMI, R&D	Program Pembangunan		Program Penyelidikan		Infrastruktur		
PELANCONGAN & KEBUDAYAAN	Pelancongan	Seni & Budaya	Pemeliharaan Warisan		Infrastruktur	Pengawal selia Industri	

SEKTOR SOSIAL

KESIHATAN	Daftar Ubat	Senarai Kuarantin	Daftar Pesakit	Daftar Penyakit	Keselamatan & Kesihatan Makanan	Infrastruktur	R&D
PENDIDIKAN, LATIHAN & PEKERJAAN	Pembinaan Kapasiti	Daftar Pelajar	Daftar Pengejar	Bantuan Kewangan	Daftar Pekerja	Infrastruktur	
SELIA & SUKAN	Program Belfa & Sukan					Infrastruktur	
PEMBANGUNAN KESEJAHTERAAN & PERPADUAN	Repositori Kebajikan		Perkhidmatan Kecemasan			Infrastruktur	Pembangunan Tanah

SEKTOR INFRASTRUKTUR

PENGANGKUTAN	Kenderaan	Sistem Pengangkutan	Daftar Pemandu	Institusi Memandu		
PEMBANGUNAN KOMUNITI & LUAR BANGSA	Industri Luar Bandar		Infrastruktur		Pembangunan Tanah	
PERUMAHAN & KERAJAAN TEMPATAN	Maklumat Perumahan	Perumahan Kos Rendah	Maklumat Tanah		Infrastruktur	Pembangunan Tanah
KEMUDAHAN AWAM & ALAM SEKITAR	Sumber Bekalan Air		Alam Sekitar			Pembangunan Tanah

SEKTOR KESELAMATAN

KESELAMATAN DALAM NEGERI (Dalam & Luar Negara)	Daftar Penduduk	Imigrasi	Pemik Pekerjaan	Pandemik Kesihatan	Penguatkuasaan Keselamatan Negara	Infrastruktur	
PERTAHANAN	Pengurusan Kelengkapan		Industri Pertahanan			Infrastruktur	R&D
KOMUNIKASI, TENAGA & SUMBER ASLI	Perkhidmatan Komunikasi	Teknologi Hijau	Sumber Asli		Pengawal selia Industri	Infrastruktur	R&D

SEKTOR JPM / PENTADBIRAN AWAM

PENTADBIRAN AWAM	Kewangan & Perolehan	Sumber Manusia	Pentadbiran Air	Dasar Negara	Hubungan Antarabangsa
------------------	----------------------	----------------	-----------------	--------------	-----------------------

Pembangunan Tanah

Infrastruktur

33

JAJARAN PENDIGITALAN TANAH MERENTASI SEMPADAN

- SEMPADAN PARAS BUMI
- SEMPADAN LOKASI
- SEMPADAN BIDANG KUASA
- SEMPADAN PROSES KERJA
- SEMPADAN PENGURUSAN DATA
- SEMPADAN APLIKASI & TEKNOLOGI

ATAS TANAH

" tanah bersama dengan apa pun yang tinggal tetap di atas tanah tersebut "

TANAH

" kawasan tanah di paras bumi "

BAWAH TANAH

" tanah yang berada di bawah permukaan paras bumi "

34

RANCANGAN FIZIKAL NEGARA KEEMPAT (RFN4)

Ekosistem Spasial yang Komprehensif (Comprehensive Spatial Ecosystem) dengan penekanan kepada **penggunaan tanah secara optimum**, fokus **pembangunan ekonomi** di kawasan pertumbuhan utama, meningkatkan **ketersambungan antara wilayah** melalui rangkaian perhubungan yang bersepadu serta **pemeliharaan dan pemuliharaan aset ekologi dan pertanian**.

<p>Teras 1 Pertumbuhan Dinamik dan Seimbang</p> <p>Rangkaian Hubungan Pengangkutan Strategik dan Bersepadu</p> <p>Peningkatan Infrastruktur Digital dan Pintar</p> 	<p>Teras 2 Kemampanan Spasial dan Daya Tahan Perubahan Iklim</p> <p>Perancangan Guna Tanah Holistik</p> <p>Pengurusan Mampan Sumber Asli, Sumber Makanan dan Sumber Warisan</p> 	<p>Teras 3 Persekitaran Berdaya Huni dan Komuniti Inklusif</p> <p>Perancangan Penyediaan Perumahan untuk Semua Masyarakat</p> <p>Persekitaran yang Kondusif dan Berdaya Huni</p>
---	---	---

Sumber: Portal Rasmi PLAN Malaysia | 30

JAJARAN PENDIGITALAN TANAH : WoG

Perancangan komprehensif yang mengambil kira **keperluan fizikal bagi persekitaran kehidupan manusia** untuk semua peringkat umur penduduk menerusi kebersamaan komuniti dalam pembangunan ke arah mencapai kesejahteraan sejagat

Pewujudan ekosistem Kerajaan Berpacukan Data melalui **penggunaan data sektor awam secara cekap dan holistik** untuk perancangan negara yang lebih berpandukan data

JAJARAN PENDIGITALAN TANAH : Prinsip Sekali Sahaja

Once Only Principle

Pelan Strategik Pendigitalan
Sektor Awam 2021 - 2025

Memastikan rakyat tidak perlu memberikan maklumat yang sama berulang kali menerusi perkhidmatan digital Kerajaan.

- 1 Pengumpulan dan penawanan maklumat rakyat dan masyarakat **sekali sahaja** kepada kerajaan
- 2 Maklumat rakyat dan masyarakat **ditawan** melalui perkhidmatan dalam talian yang disediakan oleh Kerajaan
- 3 Maklumat dan data akan dikongsi dalam kalangan **agensi kerajaan** mengambil kira peraturan yang ditetapkan
- 4 Membenarkan **data dan maklumat yang sama** digunakan semula oleh pelbagai agensi secara terkawal, telus dan selamat **berdasarkan dasar perkongsian data**

JAJARAN PENDIGITALAN TANAH : Kluster Perkhidmatan & Data

Penyelarasan Pentadbiran Tanah dan Guna Tanah Antara Persekutuan dan Negeri

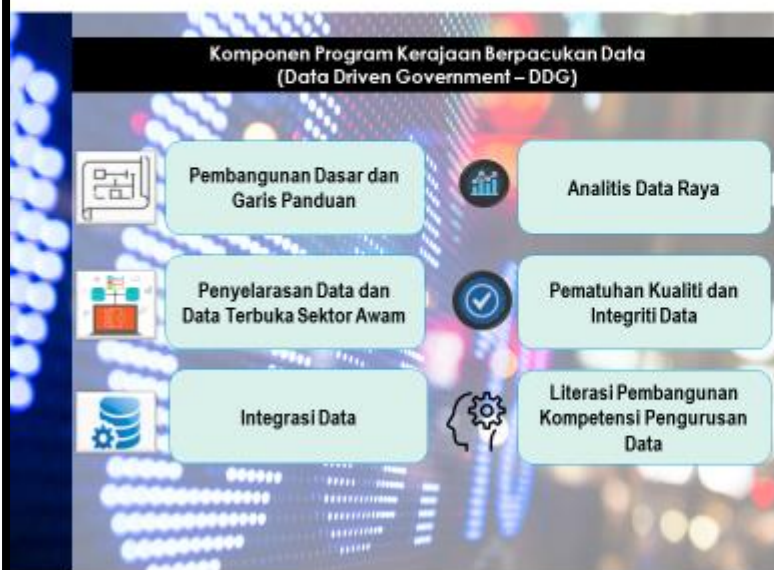
KK1 Generik Islamik	KK6 Penyiaran, Komunikasi & Maklumat	KK11 Pengangkutan	KK15 Keselamatan Dalam Negeri
KK2 Pertanian & Industri Makanan & Komoditi	KK7 Kesehatan	KK12 Pembangunan Komuniti & Luar Bandar	KK16 Pertahanan
KK3 Perdagangan & Industri	KK8 Pendidikan & Pekerjaan	KK13 Perumahan & Kerajaan Tempatan	KK17 Tenaga & Sumber Asli
KK4 Ekonomi & RnD	KK9 Bella & Sukan	KK14 Kemudahan Awam, Teknologi & Alam Sekitar	KK18 Pentadbiran Awam Sumber Manusia Perolehan & Pengurusan Aset Pengurusan Projek Perakaunan & Kewangan Kehakiman & Perundangan
KK5 Pelancongan & Kebudayaan	KK10 Pembangunan Kesejahteraan & Perpaduan	Tanah & GIS	

Nota: KK - Kumpulan Kerja

JAJARAN PENDIGITALAN TANAH : Kompetensi Pengurusan Kualiti Data

Kompetensi tugas pelaksanaan Program Kerajaan Berpacukan Data

Kompetensi

- Pengurusan Pengetahuan, Maklumat & Data Digital
- Sains Data
- Pengurusan Pangkalan Data
- Pengurusan Enterprise ICT/ Infrastruktur & teknologi data
- Pengurusan Strategik ICT – Enterprise Architecture (domain data)

SENARIO PENGURUSAN DATA

PERSEKITARAN SEBENAR

Kerajaan

Kerajaan

Kerajaan & Masyarakat

ONCE ONLY PRINCIPLE

PERUBAHAN PENGURUSAN DATA KERAJAAN

 JABATAN PERDANA MENTERI
 UNIT PERENCANAAN TADBIRAN DAN PERANCANGAN
 PENGURUSAN MALAYSIA (MAMPU)

 PENAWANAN & PEMROSESAN DATA	 SIMPANAN & PERKONGSIAN DATA	 PENERBITAN & ANALITIK DATA RAYA
SEMASA <ol style="list-style-type: none"> Kutipan data berulang kali oleh pelbagai agensi. Data standard kurang diamalkan. 	<ol style="list-style-type: none"> Data disimpan dalam pangkalan data agensi masing-masing. Perkongsian data tidak semestinya melalui MyGDx. 	<ol style="list-style-type: none"> Data di analisa oleh agensi masing-masing. Analitik data merentas agensi sukar dilaksanakan.
BAHARU (Program DDG) <ol style="list-style-type: none"> Kutipan data SEKALI SAHAJA melalui perkhidmatan kerajaan bersepadu. Data standard dilaksanakan berlandaskan DDSA dan pengelasan data berteraskan panduan CGSO <div style="text-align: right; font-size: x-small;"> </div>	<ol style="list-style-type: none"> Data DIKEMASKINI dalam pangkalan data agensi pemilik data (single source of truth). Data dikongsi melalui MyGDx dan berupaya menerbitkan katalog data' direktori data. <div style="text-align: right; font-size: x-small;"> </div>	<ol style="list-style-type: none"> Data di analisa di PERINGKAT KLUSTER merentas agensi dapat dilaksanakan. Analitik data yang lebih pintar seperti AI, Machine Learning dan lain-lain lebih mudah dilaksanakan. <div style="text-align: right; font-size: x-small;"> </div>

Nota: DDSA – Data Dictionary Sektor Awam / Kamus Data Sektor Awam, MyGDx – platform perkongsian data kerajaan

 JABATAN PERDANA MENTERI
 UNIT PERENCANAAN TADBIRAN DAN PERANCANGAN
 PENGURUSAN MALAYSIA (MAMPU)

TERIMA KASIH

Maklumat yang dipaparkan dalam slide ini adalah hakmilik unit pemodenan tadbiran dan perancangan pengurusan Malaysia (MAMPU) jabatan perdana menteri. Sebarang salinan hendaklah mendapat persetujuan dan kelulusan MAMPU

 [mampujpn](#)
 [mampujpn](#)
 www.mampu.gov.my
 [mampujpn](#)

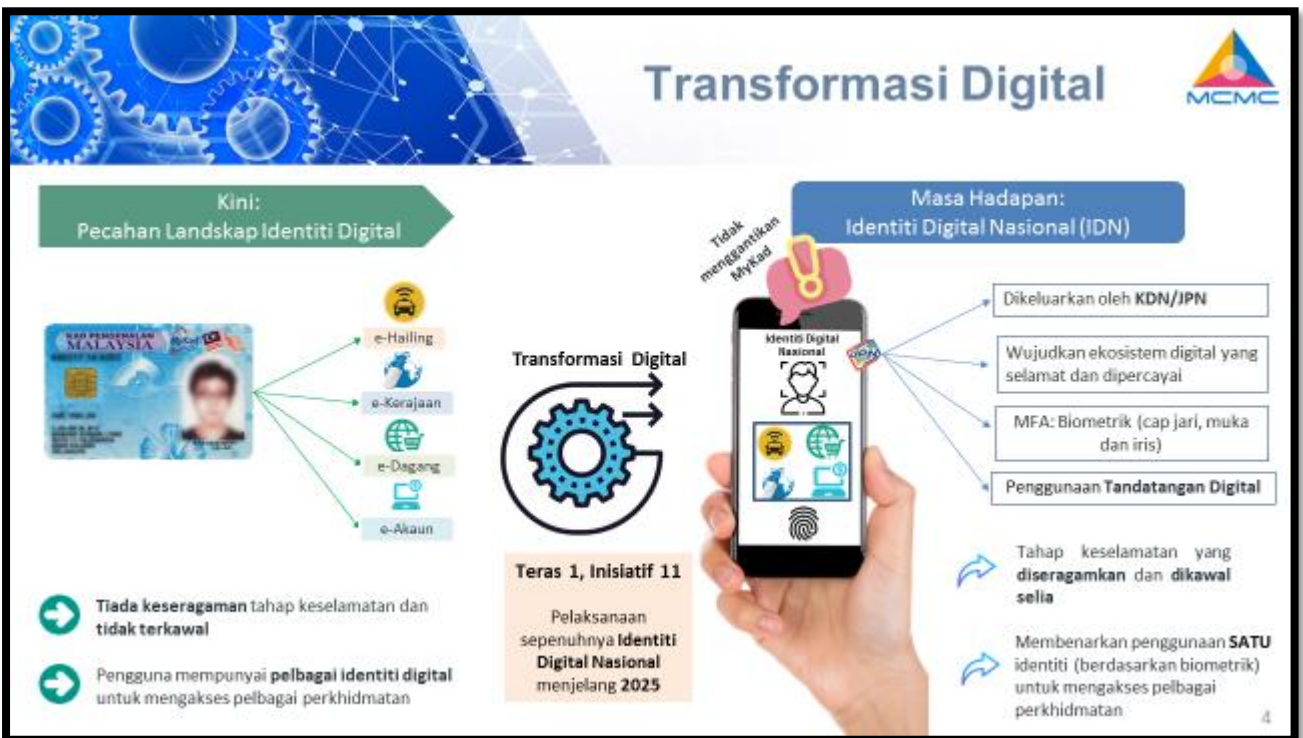
PEMBENTANGAN 2 : KESELAMATAN PENSIJILAN DAN TANDATANGAN DIGITAL

**Pembentang :
Encik Mohd Fairus Muhamad
Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia
Malaysia.**

**Moderator :
Y.Bhg Dato' Abdul Rahman bin Johor
SUBK, KETSA**

Ciri-Ciri Perkhidmatan E2E

SEAMLESS
Teras 1, Inisiatif 10: 85% perkhidmatan dalam talian kerajaan dari peringkat awal ke akhir diintegrasikan

CONTACTLESS
Teras 1, Inisiatif 3: 80% perkhidmatan kerajaan dalam talian dilakukan awal ke akhir (*end to end*) menjelang 2025

PAPERLESS
Teras 1, Inisiatif 12: Penerimgunaan sepenuhnya tandatangan digital dalam sektor awam menjelang tahun 2025

CASHLESS
Teras 1, Inisiatif 9: Semua kementerian dan agensi menyediakan pilihan pembayaran tanpa tunai menjelang tahun 2022

5

02. Tandatangan Elektronik

Konsep Tandatangan Elektronik & Tandatangan Digital

Akta Perdagangan Elektronik 2006 ("ECA") dan Akta Aktiviti Kerajaan Elektronik 2007

- **Tandatangan Elektronik** ertinya apa-apa huruf, aksara, nombor, bunyi atau apa-apa simbol lain atau apa-apa gabungannya yang dicipta dalam suatu bentuk elektronik yang diterima pakai oleh seseorang sebagai tandatangan.
- ECA memperuntukkan pengiktirafan undang-undang yang lebih meluas terhadap mesej elektronik dalam urusan niaga perdagangan, terutamanya bagi urusan niaga dan kontrak komersial yang dijalankan atau dimuktamadkan dengan sebarang cara elektronik.
- ECA mengiktiraf:
 - kesan undang-undang dan kebolehuatkuasaan maklumat yang terkandung dalam mesej elektronik (seperti e-mel dan SMS), dan
 - komunikasi mengenai cadangan dan pembentukan kontrak yang mengikat secara sah yang dinyatakan dan ditandatangani melalui mana-mana bentuk elektronik, selagi ia memenuhi syarat yang neutral dari segi teknologi.

Akta Tandatangan Digital 1997

- Tandatangan Digital ertinya **penjelmaan sesuatu mesej** dengan menggunakan suatu **sistem kriptografi simetri** dengan sedemikian yang seseorang yang mempunyai mesej awal itu dan kunci awam penandatanganan boleh menentukan dengan tepat –
 - I. sama ada penjelmaan itu telah dihasilkan dengan menggunakan kunci persendirian yang berpadanan dengan kunci awam penandatanganan itu; dan
 - II. sama ada mesej itu telah diubah sejak penjelmaan itu dibuat.
- Tandatangan digital membenamkan (embed) 'cap jari' digital yang unik ke dalam dokumen dan penandatanganan dikehendaki memiliki sijil berasaskan identiti digital (sijil digital) untuk menghubungkan penandatanganan dengan dokumen.
- Tandatangan digital juga menyediakan teknologi tamper evidence dan tertakluk kepada peraturan yang lebih ketat di kebanyakan negara di seluruh dunia.

7

Kenapa Tandatangan Digital Diperlukan dalam Tandatangan Elektronik?

Faktor Pengurusan Risiko (RISK MANAGEMENT)

Tandatangan Digital memenuhi **S62(2) – Kepuasan kehendak tandatangan** dalam Akta Tandatangan Digital 1997:

- Suatu dokumen yang ditandatangani dengan tandatangan digital mengikut Akta ini hendaklah mengikat di sisi undang-undang seperti;
- suatu dokumen yang ditandatangani dengan suatu tandatangan tulisan tangan, suatu cap ibu jari yang ditambah atau apa-apa tanda lain

Memenuhi Keperluan Keselamatan

8

Takrifan Tandatangan Digital

Definisi mengikut Akta Tandatangan Digital 1997 (ATD 1997):

"**tandatangan digital**" ertinya penjelmaan sesuatu mesej dengan menggunakan suatu **sistem kriptografi tidak simetri** dengan sedemikian yang seseorang yang **mempunyai mesej awal** itu dan **kunci awam** penandatangan boleh menentukan dengan tepat—

- (a) sama ada penjelmaan itu telah dihasilkan dengan menggunakan **kunci persendirian** yang berpadanan dengan **kunci awam** penandatangan itu; dan
- (b) sama ada mesej itu telah diubah sejak penjelmaan itu dibuat;

Tandatangan Digital

- Tandatangan adalah sah
- Maklumat penandatangan

10

Kesan Perundangan Akta Tandatangani Digital 1997

562(2) - Kepuasan kehendak tandatangan

Suatu dokumen yang ditandatangani dengan tandatangan digital mengikut Akta ini hendaklah mengikat di sisi undang-undang seperti suatu dokumen yang ditandatangani dengan suatu tandatangan tulisan tangan, suatu cap ibu jari yang ditambah atau apa-apa tanda lain.

564 - Mesej yang ditandatangani secara digital disifatkan sebagai dokumen bertulis

Suatu mesej hendaklah sah, berkuat kuasa dan berkesan seolah-olah ia telah ditulis atas kertas jika ia mengandungi secara keseluruhannya suatu tandatangan digital; dan tandatangan digital itu diahbetulkan oleh kunci awam yang dikeluarkan oleh suatu pihak berkuasa pemerakuan berlesen.

565 - Mesej yang ditandatangani secara digital disifatkan sebagai dokumen asal

Suatu salinan mesej yang ditandatangani secara digital hendaklah sah, berkuat kuasa dan berkesan seperti asal mesej itu.

567(a) - Anggapan dalam menghakimi pertikaian

Dalam menghakimi pertikaian yang melibatkan tandatangan digital, mahkamah hendaklah menganggap— (a) bahawa perakuan yang ditandatangani secara digital oleh pihak berkuasa pemerakuan berlesen dan— (i) yang diilark dalam repositori diiktiraf;

11

Akta 680~ Akta Aktiviti Kerajaan Elektronik 2007

AKTA AKTIVITI KERAJAAN ELEKTRONIK 2007
AKTA 680

Suatu akta bagi mengadakan peruntukan pengiktirafan undang-undang suatu mesej elektronik dalam urusan antara Kerajaan dengan orang awam, penggunaan mesej elektronik untuk memenuhi kehendak undang-undang dan untuk membolehkan dan memudahkan urusan itu melalui penggunaan cara elektronik dan perkara-perkara lain yang berkaitan

Bahagian IV: Memenuhi Kehendak Undang-Undang Melalui Cara Elektronik

Jika mana-mana undang-undang menghendaki tandatangan seseorang di atas suatu dokumen, kehendak undang-undang itu dipenuhi, jika dokumen itu adalah dalam bentuk suatu mesej elektronik, oleh suatu tandatangan elektronik yang—

13(1) (a) dilampirkan kepada atau dikaitkan secara logik dengan mesej elektronik itu;

(b) mengenal pasti secukupnya orang itu dan menunjukkan secukupnya kelulusan orang itu terhadap maklumat yang berhubungan dengan tandatangan itu; dan

(c) adalah boleh dipercayai sewajarnya memberikan maksud bagi, dan hal keadaan yang tandatangan itu dikehendaki.

Bagi maksud perenggan (1) (c) suatu tandatangan elektronik adalah sewajarnya boleh dipercayai jika—

13(2) (a) cara menghasilkan tandatangan elektronik itu dikaitkan dengan dan di bawah kawalan orang itu sahaja;

(b) apa-apa perubahan yang dibuat kepada tandatangan elektronik itu selepas masa penandatanganan itu boleh dikesan; dan

(c) apa-apa perubahan yang dibuat kepada dokumen itu selepas masa penandatanganan itu boleh dikesan.

13(3) Akta Tandatangan Digital 1997 [Akta 562] hendaklah terus terpakai bagi apa-apa tandatangan digital yang digunakan sebagai suatu tandatangan elektronik dalam apa-apa aktiviti Kerajaan. .

12

Kelebihan Tandatangan Digital

1 Mengesahkan identiti pengirim atau penandatangan mesej.

2 Memastikan ketepatan dan kesahihan maklumat di dalam transaksi elektronik.

3 Dokumen yang ditandatangani dengan Tandatangan Digital adalah diiktiraf secara sah.

4 Memberi alasan penerima untuk mempercayai bahawa mesej telah dibuat oleh pengirim (**Pengesahan**)

5 Pengirim tidak boleh menafikan telah menghantar mesej (**Bukan penolakan**)

6 Mesej itu tidak diubah semasa transit (**Integriti**)

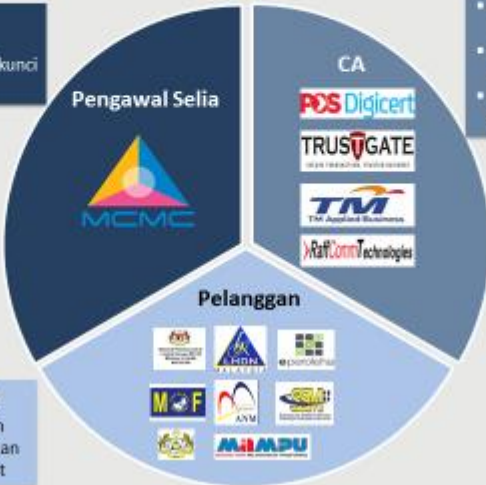
13

Peranan MCMC & Pihak Berkuasa Pensijilan Berlesen CA di Bawah ATD97

- Melesenkan dan mengawal selia CA
- Memastikan pematuhan
- Memupuk penggunaan Prasarana Kekunci Awam dalam semua aplikasi

Pengawal Selia

CA

Pelanggan

- Mengeluarkan sijil digital kepada pelanggan (identiti digital)
- Memastikan penggunaan sistem yang boleh dipercayai (keperluan audit tahunan)
- Teknologi: PRASARANA KEKUCI AWAM (PKI)

Kes Kajian

- e-Kerajaan
- e-Perbankan
- e-Korporat

14

Senarai Juruaudit Bertauliah & Pihak Berkuasa Pensijilan Berlesen (CA)

1) Juruaudit Bertauliah

2) Pihak Berkuasa Pensijilan Berlesen (CA)

CA Certificate No: LPBP-1/2020(4)
Recognised Repositories Certificate No: PPR-1/2020(4)
Recognised Data/Time Stamp Services Certificate No: PPTM-1/2020 (1)
25 December 2020 - 24 December 2025

CA Certificate No: LPBP-3/2021(2)
Recognised Repositories Certificate No: PPR-3/2021(2)
1 August 2021 - 31 July 2024

CA Certificate No: LPBP-2/2020(4)
Recognised Repositories Certificate No: PPR-2/2020(4)
25 July 2020 - 24 July 2025

Recognised Data/Time Stamp Services Certificate No: PPTM-2/2021(1)
25 July 2021 - 24 July 2024

CA Certificate No: LPBP-4/2021 (1)
Recognised Repositories Certificate No: PPR-4/2021(1)
Recognised Data/Time Stamp Services Certificate No: PPTM-3/2021 (1)
1 May 2021 - 30 April 2024

15

Penggunaan Tandatangan Digital

96%
Jumlah sijil yang dikeluarkan kepada sektor awam

3.5%
Jumlah sijil yang dikeluarkan kepada sektor korporat seperti perbankan, penjagaan kesihatan dan industri lain

Digital signature subscriptions increased by 9.2%, YoY

Year	Local - Government (000)	Local - Corporate (000)	Others (000)	Total (000)
2019	14,310.1	46.7	454.5	15,811.3
2020	14,296.1	33.3	566.6	15,496.1
2021	16,208.0	34.3	668.9	16,911.2

Local - Government (000) Local - Corporate (000) Others (000)

Key Views:

- Subscriptions for digital signature continued to increase from 2020 to 2021 with 9.2%.
- Subscriptions for Local-Government certificates remained the largest subscriptions with 95.8%.
- Local-Government certificates have the highest net addition of 1.3 mil. This addition comes from:
 - e-Rilig
 - Government Project Key Infrastructure (GPKI)
 - Project Perkhidmatan Perladangandan Tandasangan bagi Penerimaan Dokumen Persebaran Perkhidmatan awam
 - iSDA eTrans
 - Others ongoing projects (e-Court Riling System (BPS), E-Perolehan (Boru), IPJ Avias Business System, etc)

Note:
1. Others include Local,Individual, Foreign Corporate and Foreign Government
2. Added figures may be different due to rounding

© 2022 MCMC. All rights reserved.

16

Solusi Tandatangan Digital yang Ditawarkan oleh CA (Sijil Digital Organisasi)

Contoh: Sijil yang dikeluarkan oleh SSM

Definisi:

1. Digunakan oleh Syarikat, Agensi atau Organisasi
2. Menggantikan cop dakwat atau setem getah
3. Tiada had penggunaan
4. Contoh caj:
 - 1 tahun: RM1,500 – RM1,800
 - 2 Tahun: RM2,800 – RM3,500

Imej Setem Dokumen

- Sijil digital organisasi
- Butiran penandatangan

Kod QR

- Pengesahan ketelusan dokumen

03.

Projek Kerajaan & Swasta Menggunakan Tandatangan Digital

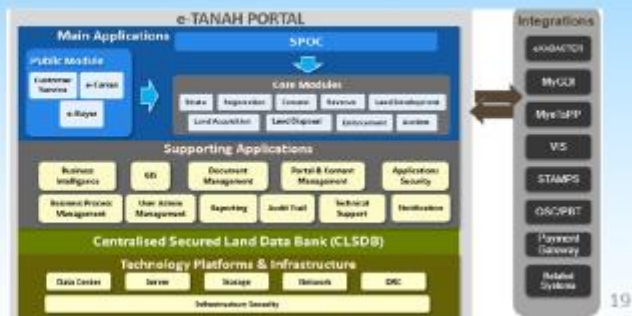
Menggunakan Perkhidmatan MyGPKI

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian eTanah

Tahun	Penerangan Sistem	Impak
2014 – kini	<p>CA membekalkan perkhidmatan sistem PKI untuk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hak milik pajakan negeri 2. Pelan tanah (Hakmilik Muktamad) 3. Pelan Permit 4. Geran 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Penyelenggaraan berpusat untuk undang-undang yang umum di semua negeri. 2. Perkongsian maklumat yang tepat , selamat dan cepat. 3. Keselamatan yang menyeluruh

Sistem e-Tanah yang telah menggunakan Tandatangan Digital:

- 1) WP Kuala Lumpur
- 2) WP Putrajaya
- 3) WP Labuan
- 4) Negeri Perak

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

Dewan Bandaraya Kuala Lumpur Kuala Lumpur Integrated Submission (KLIS)

Tarikh/tahun pelaksanaan

15 Januari 2019

Bil. Pengguna

Lebih 3,000

Impak

Perkhidmatan	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Sifar Karbon (100% Tanpa Kertas) dari permohonan sehingga kelulusan. 24/7 penyerahan. Tiada transaksi di kaunter 	<ul style="list-style-type: none"> Pengguna tidak perlu pergi ke DBKL untuk penyerahan Jimat kos minyak, parking dan tol.

Lembaga Hasil Dalam Negeri (LHDN) e-Filing

Tarikh/tahun pelaksanaan

2006

Bil. Pengguna

4.5 juta hingga 5.5 juta siji individu dalam setahun

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Kurangkan penggunaan kertas Penyerahan boleh dilakukan 24/7 	<ul style="list-style-type: none"> Proses yang lebih pantas dan mudah Penjimatan kos perjalanan

Sistem berasaskan web yang membolehkan individu atau organisasi mengemukakan cukai maklumat Penyerahan cukai ditandatangani secara digital menggunakan sijil digital

Suruhanjaya Syarikat Malaysia (SSM) eScroll (eCredentia)

Tarikh/tahun pelaksanaan

2017

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Penyampaian perkhidmatan yang pantas Tiada kerosakan fizikal pada dokumen 	<ul style="list-style-type: none"> Penjimatan kos 24/7 perkhidmatan

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA) ePromise

15 Ogos 2021

Tarikh/tahun pelaksanaan

Lebih 30,000

Bil. Pengguna

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Lebih cepat untuk memproses perjanjian. Tiada lagi penghantaran pos. Penyerahan boleh dilakukan 24/7 	<ul style="list-style-type: none"> Lebih mudah untuk melakukan tandatangan digital. Tidak perlu menghantar atau menyerahkan di kaunter

<p>KERAJAAN:</p> <p>Tandatangan: </p> <p>Cap Rasmi:</p>	<p>Di hadapan Bahak:</p> <p>Tandatangan: _____</p> <p>Nama: _____</p> <p>Alamat: _____</p> <p>Pekerjaan: _____</p> <p>No. Kad Pengenalan: _____</p> <p>Cap Rasmi: _____</p>
<p>PENJAJAM:</p> <p>Tandatangan: </p> <p>Nama: _____</p>	<p>Di hadapan Bahak:</p> <p>Tandatangan: _____</p> <p>Nama: _____</p> <p>Alamat: _____</p> <p>Pekerjaan: _____</p> <p>No. Kad Pengenalan: _____</p> <p>Cap Rasmi: _____</p>

23

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

Mahkamah Persekutuan Malaysia eFiling

2012

Tarikh/tahun pelaksanaan

12,000

Bil. Pengguna

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Mengurangkan proses transaksi di kaunter. Proses penghantaran lebih cepat dan boleh dilakukan 24/7 	<ul style="list-style-type: none"> Peguaam boleh melakukan penyerahan di mana-mana dan pada bila-bila masa.

NA-2380vC-5-02/2018

BALAI MAHKAMAH TINGGI MALAYA B1 MAJLIS PERDAMAIAN
DALAM WILAYAH PERSEKUTUAN KEAGAMAAN ISLAM
No. Guaman: 2018/001/2018

Berikht pada 24-Februari-2018
Amara

1. WELCOME SEN BHD (No. Pendaftaran Perlesenan: 711354045) ... (Plaintiff)

1. Mahkamah Kerajaan Negara Selangor (PKNS) ... (Defendant)

YANG AMAT ARIH HAKIM BESAR
MALAYA, ATAS NAMA YANG DIPERTUJAN AGUNG

Kepada:
1. Perbadanan Kerajaan Negara Selangor (PKNS)

24

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

PCS Digicert

Universiti Malaya eScroll (eCredentia)

Tarikh/tahun pelaksanaan

2016

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Penyampalan perkhidmatan yang pantas Tiada kerosakan fizikal pada dokumen 	<ul style="list-style-type: none"> Penjimatan kos 24/7 perkhidmatan

25

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

PCS Digicert

Universiti DRB Hi-COM eScroll (eCredentia)

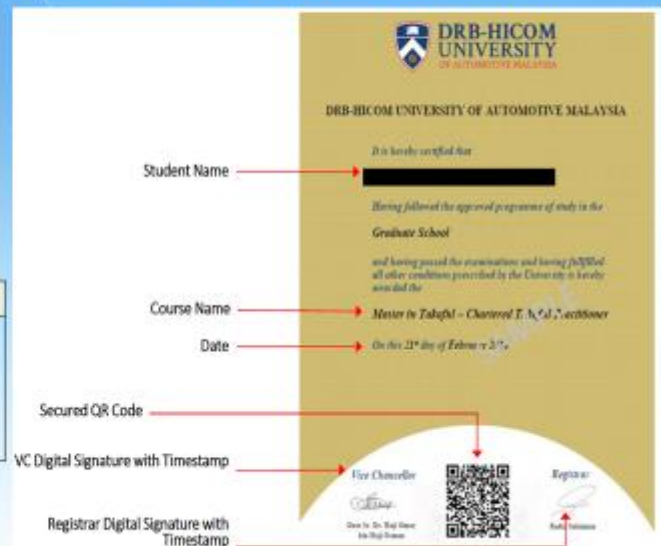
Tarikh/tahun pelaksanaan

2016

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none"> Penyampaian perkhidmatan yang pantas Tiada kerosakan fizikal pada dokumen 	<ul style="list-style-type: none"> Penjimatan kos 24/7 perkhidmatan

26

Pembekal Perkhidmatan oleh CA:

TRUSGATE

Doctor Anywhere Malaysia

Tarikh/tahun pelaksanaan

9 April 2020

Bil. Pengguna

- Lebih 25,000 pengguna berdaftar
- Secara purata 500 Konsultasi Video setiap bulan

Impak

Sistem	Pengguna/Rakyat
<ul style="list-style-type: none">• Kemudahan akses kepada pengamal perubatan am dan pakar melalui panggilan video dan secara terus (on-demand)	<ul style="list-style-type: none">• Penjimatan kos perjalanan• Penghantaran dan penerimaan ubat preskripsi digital ke seluruh Malaysia dalam tempoh 3 jam

27

Hubungi Kami

*Jabatan
Transformasi
&
Penggunaan
Digital*

Mohd Fairus Muhamad

Ketua Jabatan

mohd.fairus@mcmc.gov.my

019-600 0573

Ahmad Wajih Saifullah

Timbalan Pengarah

wajih.saifullah@mcmc.gov.my

013-624 8023

28

A large, faded, grayscale image of a modern skyscraper with a glass facade, viewed from a low angle looking up. The building is the background for the central text.

*Thank
you!*

PEMBENTANGAN 3 : PELAKSANAAN eTANAH DI PERAK - SEBELUM DAN SELEPAS

Pembentang :
Encik Emy Sazri bin Mohd Isa
Pejabat Pengarah Tanah dan Galian
Perak

Moderator :
Y.Bhg Dato' Abdul Rahman bin Johor
SUBK, KETSA

PELAKSANAAN e-TANAH DI NEGERI PERAK

Sebelum dan Selepas

1 Ogos 2022

www.ptg.perak.gov.my

01 PENGENALAN

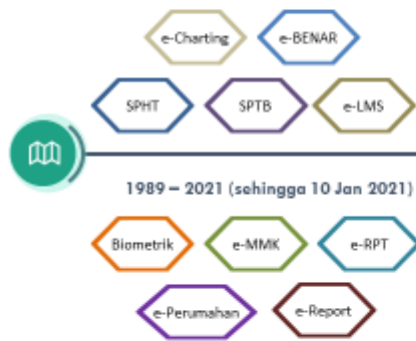
- 02 Selepas e-Tanah
- 03 Melangkah Ke Hadapan

PENGENALAN e-TANAH

Evolusi Sistem Pentadbiran Tanah

Sistem-sistem pentadbiran tanah Perak

9 Modul Utama & Portal Awam e-Tanah

- Modul Pendaftaran
- Modul Hasil
- Modul Strata
- Modul Kebenaran Pindahan (Consent)
- Modul Lelong
- Portal Awam
- Modul Pelupusan
- Modul Pembangunan Tanah
- Modul Pengambilan Tanah
- Modul Penguatkuasaan

PENGENALAN e-TANAH

APAKAH ITU e-TANAH?

Sistem e-Tanah merupakan sebuah aplikasi kerajaan elektronik **bersepadu** yang dibangunkan untuk **menjalankan urusan pentadbiran tanah secara elektronik** selaras dengan Program Transformasi Kerajaan.

APAKAH OBJEKTIF e-TANAH?

Untuk membangunkan sistem berkomputer secara bersepadu **ke arah pentadbiran yang lebih efektif, telus dan berintegriti** di PTG dan semua Pejabat Tanah Daerah di Negeri Perak

SKOP

Pembangunan Sistem

Perkhidmatan & Pengurusan Data

Pengurusan & Penyelenggaraan Sistem

Penyediaan Infrastruktur

Technology Refresh

Transfer of Technology

PENGENALAN e-TANAH

Ciri-ciri Sistem e-Tanah

(seperti dalam Jadual Ke-16 KTN dan Jadual Ke-6 AHS)

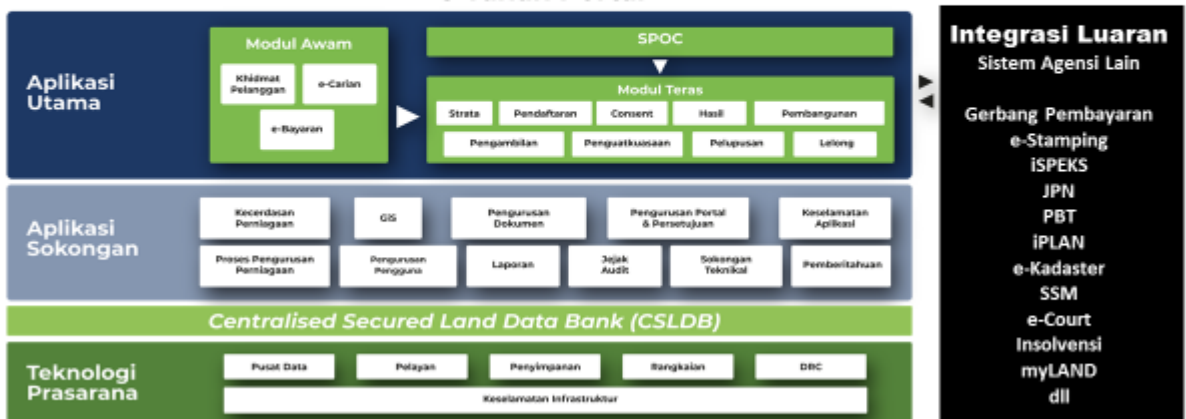

PENGENALAN e-TANAH

ARKITEKTUR e-Tanah yang komprehensif dan bersepadu meliputi Aplikasi Utama dan Sokongan, Platform dan Infrastruktur Teknologi serta berintegrasi dengan sistem lain

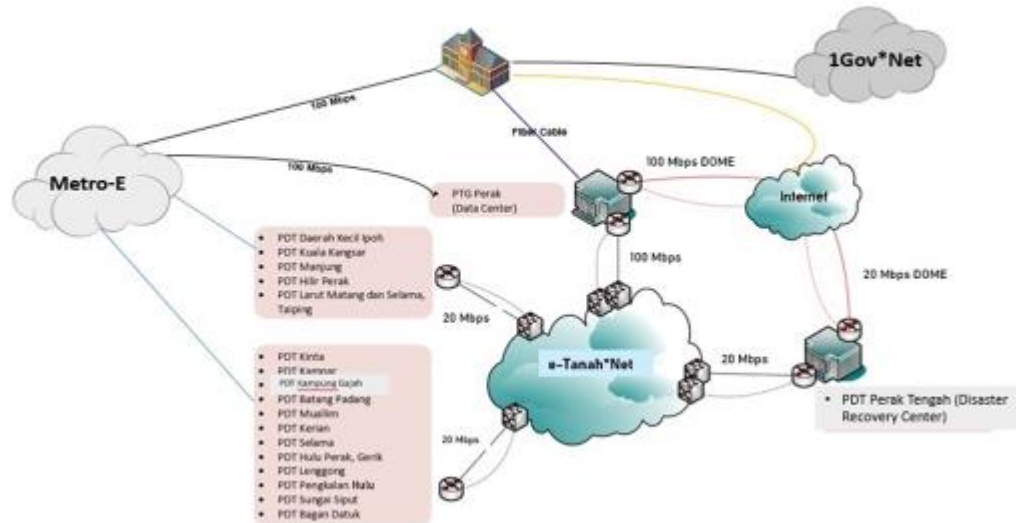

e-Tanah Portal

PENGENALAN e-TANAH

RANGKAIAN melibatkan 18 Pejabat Tanah dan 1 PTG

CIRI-CIRI KESELAMATAN SISTEM e-TANAH

APLIKASI

Akses aplikasi dengan menggunakan id pengguna, kata laluan dan biometrik

Akses aplikasi terhad mengikut peranan pengguna

Aliran proses kerja e-Tanah dikawal oleh fungsi Business Process Management (BPM).

RANGKAIAN

Penggunaan Firewall untuk mengawal trafik keluar dan masuk bagi Sistem e-Tanah

Penggunaan Perisian Intrusion Prevention System (IPS) dan WAF (Web Application Firewall) untuk mengesan sebarang ancaman ke atas Sistem e-Tanah

Kawalan Capaian kepada rangkaian Sistem e-Tanah

FIZIKAL

Kawalan akses pusat data/server dengan

- Peranti Biometrik.
- Penggunaan CCTV/Kamera.
- Dinding berkaca telus.

Akses ke server hanya oleh Server Administrator sahaja

DOKUMEN

DHDK dan DHKK ditandatangani secara digital dan disimpan secara maya dalam pangkalan data di dalam bentuk pdf

- Token - menyimpan sijil digital bagi melaksanakan fungsi Prasarana

Kunci Awam (PKI).

- Encryption dan Tandatangan digital disatukan pada dokumen
- Mengesan sekiranya berlaku manipulasi pada dokumen tersebut

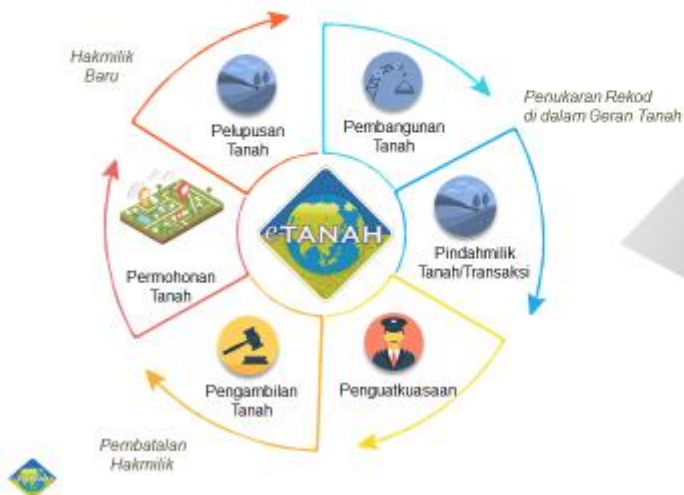
Penggunaan Tandatangan Digital, mengikut Akta Tandatangan Digital 1997 dan Peraturan Tandatangan Digital 1998

Kaedah penyimpanan dokumen melalui Local storage, Tape backup dan replikasi ke DRC.

ANJAKAN EKOSISTEM PENTADBIRAN TANAH

Sistem e-Tanah yang komprehensif dan bersepadu yang akan meliputi sembilan modul utama merangkumi segala aspek ekosistem di dalam pentadbiran tanah.

Dengan inovasi ICT, e-Tanah akan menjadikan ekosistem pentadbiran tanah di negeri Perak bagi kegunaan pengguna perkhidmatan tanah dari sektor awam dan sektor swasta.

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri Perak | 9

IMPAK POSITIF SISTEM e-TANAH

- Menambahbaik proses pendaftaran pemilikan hartanah di Malaysia
- Meningkatkan hasil Kerajaan
- Menarik minat pelabur dengan peningkatan kedudukan Ease of Doing Business (EODB)

- Mempercepatkan proses pembangunan hartanah
- Merangsang transaksi dan nilai hartanah
- Memudahkan orang awam/korporat untuk melaksanakan urusan berkaitan tanah

- Meningkatkan penyampaian perkhidmatan dalam pentadbiran tanah
- Menambahbaik budaya kerja pentadbiran tanah
- Mengurangkan kerenah birokrasi dalam pentadbiran tanah

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri Perak | 9

01 Pengenalan

02 SELEPAS e-TANAH

03 Melangkah Ke Hadapan

SELEPAS e-TANAH

1

Proses kerja telah dipermudah, dipercepat dan diseragamkan.

2

Pelaksanaan End-To-End (E2E) membolehkan permohonan dan pembayaran boleh dilakukan secara dalam talian.

3

Integrasi modul dalaman e-Tanah (9 modul, sokongan & Portal Awam) serta integrasi dengan agensi luar banyak mempermudah dan mempercepat urusan serta kebolehcapaian maklumat dengan pantas.

SELEPAS e-TANAH

4

Kelulusan permohonan baru dan pembaharuan permit lebih cepat apabila data lengkap telah tersedia simpan dalam database dan boleh dilakukan di mana-mana dan setiap masa dengan penggunaan VPN.

5

Pergerakan fail urusan bergerak dalam talian, dapat memastikan proses berjalan dengan lancar, mudah dan cepat, dapat dipantau serta mengurangkan kos dan masa.

6

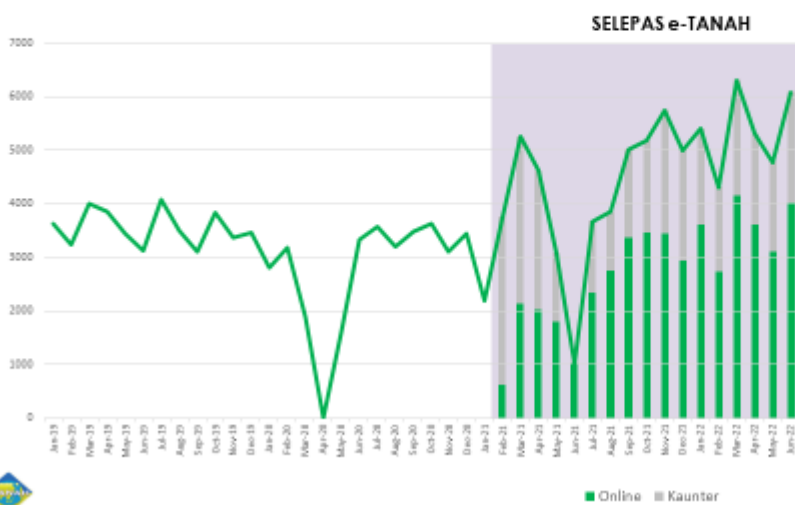
Dapat menyelia, memantau dan menilai prestasi perkhidmatan melalui dashboard dan pelaporan komprehensif.

Peningkatan dalam bilangan transaksi Carian Persendirian dan penggunaan perkhidmatan E2E

Bilangan Transaksi Carian Persendirian

Transaksi Carian Persendirian ▲
51.1%
*purata bulanan tahun 2022 berbanding tahun 2019

Transaksi Secara Online ▲
60.0%
*peratus transaksi online berbanding keseluruhan transaksi sejak dilancarkan e-Carian Persendirian

Peningkatan dalam bilangan transaksi Carian Rasmi dan penggunaan perkhidmatan E2E

Bilangan Transaksi Carian Rasmi

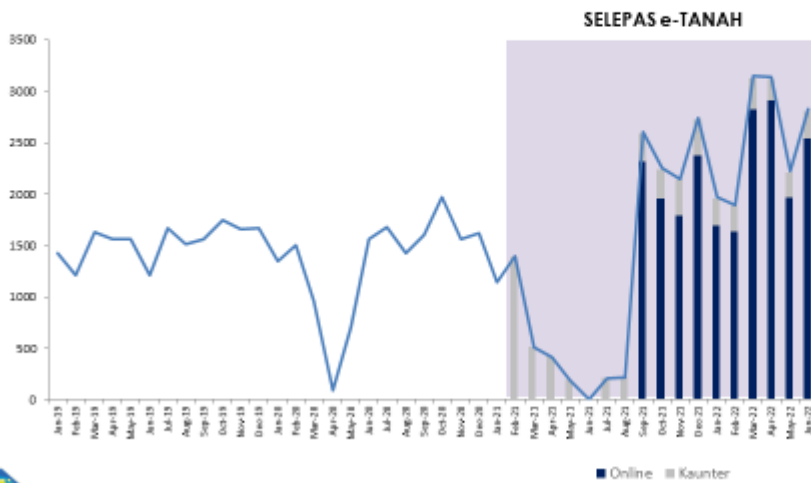
Transaksi Carian Rasmi ▲
102.5%
*purata bulanan tahun 2022 berbanding tahun 2019

Transaksi Secara Online ▲
20.3%
*peratus transaksi online berbanding keseluruhan transaksi sejak dilan carian e-Carian Rasmi

Peningkatan dalam bilangan transaksi Consent dan penggunaan perkhidmatan E2E

Bilangan Transaksi Consent

Transaksi Consent ▲
64.9%
*purata bulanan tahun 2022 berbanding tahun 2019

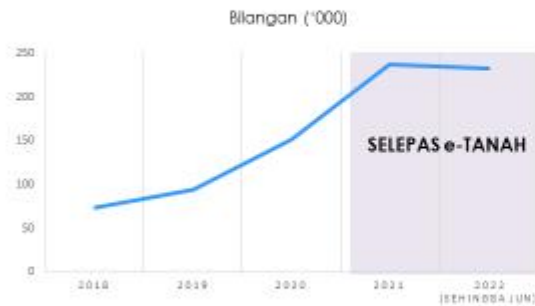
Transaksi Secara Online ▲
79.3%
*peratus transaksi online berbanding keseluruhan transaksi sejak dilan carian e-Consent

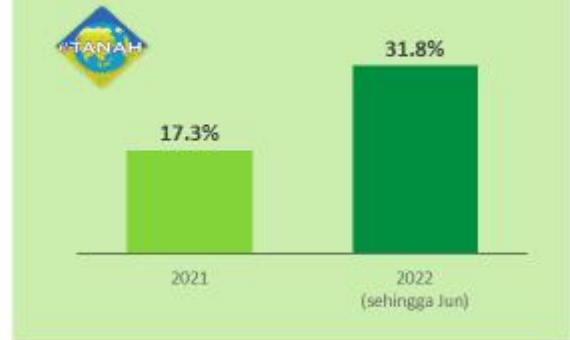
Peningkatan dalam bilangan transaksi bayaran cukai secara online dan bayaran melalui portal e-Tanah

Bayaran Cukai Online

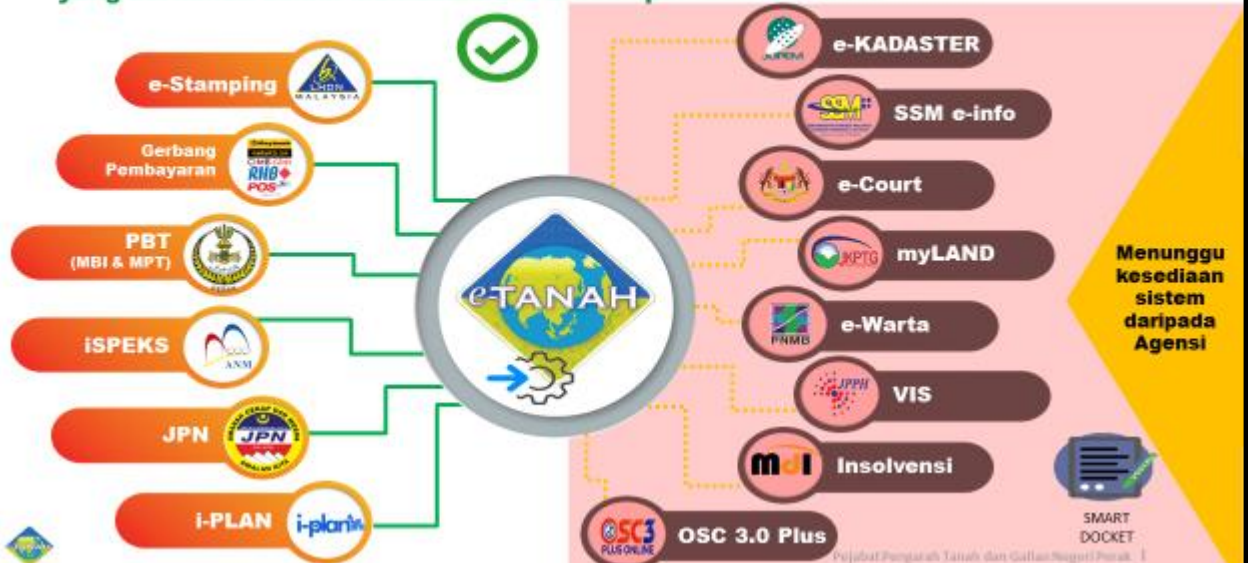

Bayaran Cukai Melalui Portal e-Tanah

INTEGRASI

e-Tanah berupaya untuk berintegrasi dengan mana-mana agensi luar yang berkaitan dalam memudahcara urusan pentadbiran tanah

GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEM (GIS)

GIS memaparkan maklumat tanah dengan tepat dalam menguruskan pentadbiran tanah dengan selamat, mudah dan efisien.

Paparan pemetaan GIS

92.7%
hakmilik GIS telah didigitalkan

Pemantauan Secara Online & Capaian Data Bersepadu

- Maklumat hakmilik seperti pemilikan, rekod sejarah, permit, cukai tanah, urusan dan paparan GIS dapat dipantau dan disemak dalam satu carian.

Kemaskini Data Charting on-the-spot

- Sistem GIS e-Tanah boleh memantau, menyemak dan mengemaskini status tanah, lokasi tanah serta lapisan berkaitan dengan urusan terlibat.
- Lapisan komposit data yang berbeza mempunyai pelbagai rekod tanah dan boleh memaparkan maklumat dalam satu sistem pangkalan data.

Paparan Pemetaan GIS Secara real-time

- Paparan GIS Map mempunyai lapisan boleh diintegrasikan dengan data lapisan spatial dari agensi yang berkaitan seperti Geospasial dan iPlan.
- Maklumat status tanah dan rekod agensi berkaitan boleh dipapar dan diinterpretasi dengan mudah.

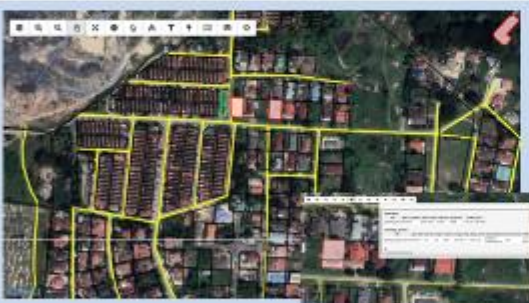
Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri Perak | 19

GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEM (GIS)

GIS memaparkan maklumat tanah dengan tepat dalam menguruskan pentadbiran tanah dengan selamat, mudah dan efisien.

OneMap dan Google Earth Linked

- Aplikasi teknikal GIS e-Tanah mempunyai data terkini, kemaskini, OneMap, Google Earth linked, integrasi dengan semua modul e-Tanah.
- Memudahkan pelaporan, pemantauan dan penguatkuasaan.

Integrasi iPlan Perak GIS

- Pelan daripada aplikasi iPlan boleh diimport ke GIS e-Tanah.
- Semakan zoning dan guna tanah semasa

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Negeri Perak | 20

GEOGRAPHIC INFORMATION SYSTEM (GIS)

Membantu di peringkat awalan untuk mengesan pelanggaran syarat nyata tanah.

GIS eTanah (mengikut syarat nyata)

iPlan Perak GIS (Zoning/Guna Tanah Semasa)

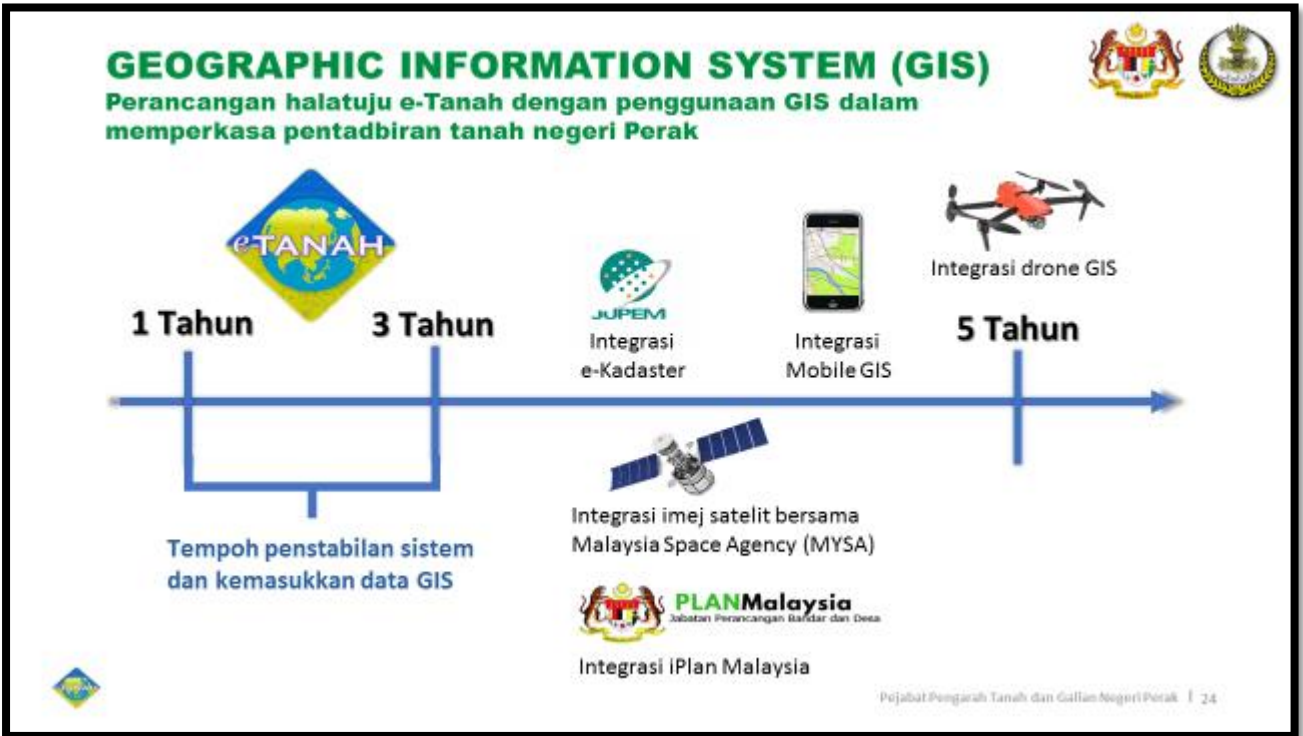

Pejabat Pengukuran Tanah dan Geografi Negeri Perak | 21

01 Pengenalan

02 Selepas e-Tanah

03 MELANGKAH KE HADAPAN

PERLAKSANAAN End-To-End (E2E)

Peraksanaan E2E akan membolehkan Permohonan dan Pembayaran urusan tanah boleh dilakukan secara dalam talian (tanpa perlu datang di kaunter, bagi urusan yang tidak melibatkan perundangan).

MELANGKAH KE HADAPAN

Online Presentation & Registration (OPR)

ELEMEN UTAMA

- Online Forms
- Penerimaan & Pendaftaran
- Paperless (Hakmilik Digital)
- High Security (Biometric verification/ digital signature)
- Integration – LHDN, JPN, SSM, Insolvency

CABARAN

- Pindaan besar kepada Akta Perundangan (KTN 1965)
- Pindaan dan pengubahsuaian kepada Borang-Borang Berkanun (Statutory Forms)
- Kesiediaan semua pihak

**e-Tanah merupakan
satu sistem yang
BERSEPADU,
DINAMIK dan
PROGRESIF**

Pejabat Pengarah Tanah dan Galian, Ipoh, Perak

TERIMA KASIH

www.ptg.perak.gov.my

**NOTA RAPORTEUR
HARI TANAH NEGARA 2022**

**SESI
PEMBENTANGAN**

**NOTA RAPORTEUR
HARI TANAH NEGARA 2022
1 OGOS 2022
SESI PEMBENTANGAN**

BIL.	PERKARA	MAKLUMBALAS
1.	<p>Pembentangan 1 Kerajaan Digital- Cabaran Dan Hala Tuju</p> <p>Oleh : Ts. Dr. Siti Istianah Mahdzur Pakar ICT Unit Perundingan Pengurusan Maklumat, Bahagian Perundingan ICT, Unit Pemodenan Tadbiran Dan Perancangan Pengurusan Malaysia (MAMPU), Jabatan Perdana Menteri.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kerajaan Digital <ol style="list-style-type: none"> a. Kerajaan yang menjalankan fungsi perkhidmatan awam dengan memanfaatkan data digital 2. Cabaran <ol style="list-style-type: none"> a. Antarabangsa b. Malaysia c. Perkhidmatan Awam 3. Hala Tuju <ol style="list-style-type: none"> a. Rakyat b. Perniagaan c. Kerajaan
2.	<p>Pembentangan 2 Keselamatan Pensijilan dan Tandatangani Digital</p> <p>Oleh : Encik Mohd Fairus Muhamad, Pengarah Jabatan Transformasi dan Penggunaan Digital, Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lanskap Digital Nasional <ol style="list-style-type: none"> a. Merealisasikan Lanskap Digital Nasional <ol style="list-style-type: none"> i. Keselamatan identity ii. Keselamatan transaction b. Transformasi Digital <ol style="list-style-type: none"> i. Berdasarkan pengalaman pengguna – mesti ada perubahan. c. Ciri-ciri perkhidmatan end to end. <ol style="list-style-type: none"> i. Seamless ii. Contactless iii. Cashless iv. Paperless 2. Tandatangani Elektronik <ol style="list-style-type: none"> a. Konsep Tandatangani Elektronik 7 Tandatangani Digital b. Kenapa tandatangan digital diperlukan dalam tandatangan elektronik? c. Akta-akta yang terkait d. Takrifan tandatangan digital e. Kesan Perundangan Akta Tandatangani Digital 1997

BIL.	PERKARA	MAKLUMBALAS
		<ul style="list-style-type: none"> f. Akta 680 – Akta Aktiviti Kerajaan Elektronik 2007 g. Kelebihan Tandatangan Digital h. Peranan MCMC & Pihak Berkuasa Pensijilan i. Senarai juruaudit bertauliah & Pihak Berkuasa Pensijilan Berlesen (CA) j. Penggunaan Tandatangan Digital k. Solusi Tandatangan Digital yang ditawarkan oleh CA <p>3. Projek Kerajaan & Swasta Menggunakan Tandatangan Digital</p> <ul style="list-style-type: none"> a. JKPTG & PTG > e-Tanah b. DBKL > Kuala Lumpur Integrated Submission (KLIS) c. LHDN > E-Filing d. SSM > eScroll (eCredentia) e. JPA > ePromise f. Mahkamah Persekutuan Malaysia > eFiling g. UTM > eScroll (eCredentia) h. Universiti DRB-Hicom > eScroll (eCredentia) i. Doctor Anywhere Malaysia
3.	<p>Pembentangan 3 Pelaksanaan eTanah di Perak- Sebelum dan Selepas</p> <p>Oleh : Encik Emy Sazri bin Mohd Isa, Timbalan Pengarah, Bahagian Pendaftaran Hakmilik, Pejabat Pengarah Tanah dan Galian Perak.</p>	<p>Pengenalan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem di Perak memastikan semua unit pentadbiran tanah menggunakan sistem yang sama melibatkan 322 urusan, 18 pejabat tanah di daerah dan 1 PTG, yang dilancarkan pada 15 Februari 2021. • Pelaksanaan secara <i>Private Financing Initiative (PFI)</i> menerusi kontrak selama 14 tahun melibatkan 6 skop. • 8 ciri-ciri utama (web-based, pangkalan data berpusat di negeri, data digital, tandatangan digital, SPOC, carian elektronik, pemuliharaan bencana, integrasi sistem)

BIL.	PERKARA	MAKLUMBALAS
		<ul style="list-style-type: none"> • Keselamatan sistem pada aplikasi (biometrik id), rangkaian (firewall etc.), keselamatan fizikal (kawalan pada bangunan), dan dokumen (digital signature). <p>Selepas e-Tanah</p> <ul style="list-style-type: none"> • Manfaat urusan terus <ul style="list-style-type: none"> - Proses kerja dipermudah, dipercepat dan diseragamkan (322 urusan di 18+1 pejabat tanah); - End-to-end services – urusan dalam talian; - Integrasi modul dalaman dan luaran antara agensi; - Urusan lebih cepat apabila data tersedia dalam pengkomputeran awan (cloud); - Pergerakan fail urusan dengan cepat dan boleh dipantau; dan - Prestasi perkhidmatan dapat dinilai terus. • Penggunaan sistem dalam talian oleh orang awam meningkat dengan signifikan, peluasan kapasiti urusan oleh pejabat tanah. • Integrasi sedia ada bersama 6 agensi, dan menunggu ketersediaan sistem dari 8 agensi. • Maklumat spatial melalui GiS menjadi sumber pangkalan data utama, dan berintegrasi bersama agensi lain. <p>Moving Forward</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integrasi lanjut untuk pangkalan data GiS. • Pelaksanaan E2E keseluruhan sejauh mana yang dibenarkan oleh perundangan.

**NOTA RAPORTEUR
HARI TANAH NEGARA 2022
1 OGOS 2022
SESI SOAL JAWAB**

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
1.	<p>Tn Hj Mohammad Nizam bin Alias, Pegawai Tanah Kanan Pejabat Tanah dan Galian Perak</p> <p>Bagaimanakah kita nak memastikan undang-undang ditransformasi seiring dengan perubahan semasa? Contohnya dokumen pindahmilik tanah, undang-undang masih memerlukan borang dihantar secara manual (tidak secara elektronik)</p>	<p>Moderator</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem bergerak lebih laju daripada undang-undang. Tapi undang-undang perlu dipinda bagi mengikut perkembangan teknologi. Pada masa ini, negara menggunakan hybrid. Kita dalam keadaan moving, target bergerak selari dengan kita. • Selepas pindaan perundangan selesai, barulah pelaksanaan sistem dilaksanakan. • Pelaksanaan pindaan perundangan ini juga mengambil masa dan kos yang tinggi. <p>MAMPU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Land is state matters – perlu banyak penyelarasan. • Bantuan persekutuan – platform tadbir urus dengan data yang lebih menyeluruh dalam pentadbiran. • Keperluan perubahan peraturan – perlu ada push factor kepada pentadbiran negara. • Perubahan juga dipengaruhi oleh sentimen. Win-win situation kepada semua pihak dengan menyediakan program-program berkaitan, bagi mempercepatkan proses perubahan. • Penting untuk pentadbiran persekutuan (negara) untuk menyediakan 1 platform tadbir urus yang lebih menyeluruh.

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>SKMM</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 perkara yang menjadi halangan iaitu keperluan pindaan perundangan (akta / peraturan) dan sistem End to End (E2E). • Perlu mengenal pasti perubahan pada sistem/teknologi yang memerlukan pindaan perundangan. • Perubahan ini mesti berterusan, tidak hanya kepada sistem dan perundangan tetapi kepada sumber manusia.
2.	<p>En. Afiq Farhan bin Abdul Rahim, Penolong Pengarah Bahagian Dasar dan Konsultasi, JKPTG</p> <p>Tandatangan digital telah dilaksanakan tetapi terhad kepada penjawat awam dan orang awam tidak menggunakan tandatangan digital. Bagaimana untuk mengesahkan orang awam adalah orang sebenar?</p> <p>Bagaimana biometric dilaksanakan kepada orang luar?</p> <p>Single sign-on perlu dilihat kembali kerana akaun LHDN dan Pejabat Tanah berbeza sign-on. Tandatangan digital hanya untuk LHDN bukan Pejabat Tanah?</p>	<p>SKMM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tandatangan digital kepada penjawat awam dilaksanakan oleh MAMPU, JPM. Orang awam boleh mendapatkan perkhidmatan daripada CA yang membekalkan kemudahan tersebut. Kos kepada CA akan ditanggung oleh pengguna. Peruntukan perundangan perlu diubah supaya tandatangan digital boleh diguna pakai apabila sistem telah tersedia. IDN adalah unik kepada semua individu dan boleh mengesahkan tandatangan setiap individu. Orang awam perlu mendapatkan khidmat CA untuk membolehkan tandatangan digital diguna pakai. • Penjawat awam diberikan <i>unlimited sign-on</i> oleh MAMPU, JPM. Sistem LHDN hanya <i>single-sign on</i> orang awam setahun sekali dan berdasarkan keperluan penggunaan. • Aplikasi menggunakan nombor kad pengenalan untuk sign in boleh diteliti dan ada pilihan untuk log-in guna IDN dengan data biometric yang disahkan oleh Jabatan Pendaftaran Negara. JPN telah ada sistem untuk verifikasi melalui kad pengenalan

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>tetapi agensi lain tidak menggunakan sistem berkenaan.</p> <p>MAMPU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kebanyakan aplikasi guna nombor MyKad dan telah diintegrasikan menggunakan sumber data JPN. <p>Moderator</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sebelum ini telah ada sistem ALIS di JPN tetapi terdapat agensi kerajaan yang tidak melanggan sistem tersebut.
3.	<p>Moderator</p> <p>Terdapat 1 kes di mana A telah menukar hak milik tanah kepada B dan C. Apabila dirujuk di dalam sistem, C adalah pemilik yang baru. Tetapi apabila dokumen dicetak, nama pemilik yang keluar adalah A. Siapakah pihak yang boleh dipertanggungjawabkan apabila kes ni dibawa ke mahkamah?</p>	<p>SKMM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jika kesilapan berlaku disebabkan sistem, pemilik sistem di pejabat tersebut yang akan dipanggil memberi keterangan. • Sistem ada audit trail maklumat pemindahan tanah dari A kepada B kepada C. Sistem <i>end-to-end</i> mempunyai proses audit trail. Dahulu sistem <i>stand-alone</i> dan tidak hantar ke master server menyebabkan rekod tidak dikemaskini. • Jika berlaku pelanggaran, pengguna boleh membawa kes ke mahkamah dan pembekal sistem perlu membuktikan telah mengambil langkah-langkah perlu dan membuktikan semua prosedur telah dijalankan dengan sempurna. • Pegawai yang menjaga rekod perlu mengemaskini maklumat pindah milik tanah dan tidak mengambil mudah. • Semasa pembangunan sistem, perlu ada stress test bagi menguji senario-senario seperti ini.

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>MAMPU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dalam pembangunan sistem dan pelaksanaan operasi, MAMPU ada menyediakan proses dan prosedur supaya tidak menyalahi perundangan bagi sistem-sistem yang berisiko. • Pihak ketiga akan menyemak sistem yang dibangunkan dan sistem aplikasi perlu mematuhi dasar keselamatan maklumat yang ditetapkan oleh MAMPU, JPM.
4.	<p>Dr. Noraziah binti Abu Bakar Pensyarah Undang-undang, Fakulti Perundangan, UITM</p> <p>Berlaku penipuan di peringkat penyediaan dokumen oleh peguam. Penipuan hanya disedari selepas 6 kali bertukar tangan (pindah milik tanah)</p> <p>Apakah proses verifikasi digital yang boleh dilakukan untuk mengurangkan kes-kes penipuan kerana banyak kes pindah milik dan gadaian yang disebabkan penipuan termasuk oleh syarikat?</p>	<p>SKMM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mudah berlaku penipuan sekiranya pemilik memberi surat kuasa kepada orang lain untuk melaksanakan urusan bagi pihaknya. Tandatangan digital memerlukan pemilik sebenar mengesahkan dan ada pengesahan tarikh. • Tandatangan digital boleh menghalang perkara ini berlaku dengan token, proses CKYC dan pemilik sendiri menandatangani sendiri serta tidak mewakilkan kepada orang lain. <p>MAMPU</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etika dan kesedaran oleh pengguna penting supaya tidak memberi akses token miliknya kepada orang lain atau peguam untuk melakukan transaksi bagi pihaknya untuk mengelakkan penyalahgunaan. <p>Moderator</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tandatangan digital memerlukan pengesahan individu sebenar. Dahulu pindah milik menggunakan cap jari dan tandatangan. Penipuan boleh berlaku dalam dua keadaan iaitu pertamanya, peguam yang menyediakan dokumen dan menghantar kepada Pejabat Pendaftar di mana berlaku penipuan

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>oleh pihak lain kerana tandatangan dan cap jari disalahgunakan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keduanya, penipuan oleh pemilik sendiri kerana mendapat tawaran lain yang lebih tinggi dan mendakwa tandatangan telah digunakan orang pihak lain serta menyalahkan Pejabat Tanah yang melaksanakan urusan pindah milik.
5.	<p>Encik Mohd Shukri bin Mohd Mokhtar Penolong Pengarah, JKPTG Pulau Pinang</p> <p>Pulau Pinang telah menggunakan e-selamat untuk penyerahan dokumen dan memastikan dokumen yang sah dihantar kepada Pejabat Tanah. Cadangan supaya pembangunan sistem turut merangkumi penggunaan peranti oleh pemain industri seperti Pejabat Peguam untuk mengelakkan penipuan dokumen.</p>	<p>PTG Perak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hala tuju OPR, kita tidak sekadar dalaman, penambahbaikan melibatkan di luar ekosistem (pihak-pihak luar). • Pendaftaran adalah berdasarkan dokumen yang diserahkan <p>MAMPU</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Service design</i> – melihat persekitaran di luar ekosistem jabatan seperti agensi luar dan peguam. Ekosistem yang melibatkan pelbagai agensi ini perlu diharmonikan. • Pre-submission – kesediaan individu sebagai pemohon dan semua pihak terlibat, memastikan suasana yang selamat. <p>SKMM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digital Signature boleh dilaksanakan • Contoh DBKL – proses kerja tanah atau pembangunan, pelan dengan bertandatangan digital, Semua borang menggunakan tandatangan digital yang dikendalikan oleh CA. • Dengan ekosistem yang selamat, semua pihak akan lebih yakin untuk menggunakan sistem. • Audit trail perlu ada dan sistem perlu selamat end-to-end.

BIL.	SOALAN PESERTA	MAKLUMBALAS PANEL
	<p>Puan Kamala Mahlini A/P P Jeganathen, Pengerusi Jawatankuasa Majlis Peguam Perak, Badan Peguam Malaysia</p> <p>Peguam mengambil langkah-langkah perlu untuk memastikan pelanggan yang berurusan adalah pemilik sebenar dan Surat Kuasa yang dibawa oleh pelanggan akan disemak kesahihan surat berkenaan oleh peguam dengan mahkamah. Kerajaan diharap berganding bahu dengan Majlis Peguam supaya sistem dibangunkan mengambil kira keperluan badan guaman. Contohnya, bagaimana kaedah elektronik untuk memproses urusan tanah bagi pemilik yang memberi kuasa kepada pihak lain?</p>	<p>Moderator</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rubbish in > rubbish out • Kita semua perlu bersama-sama menjaga sistem yang dibangunkan supaya tidak berlaku <i>rubbish out</i>.

Disediakan oleh :

JKPTG

Yati binti Musa (BDK)
 Mohammad Fadzli Bin Md. Ali (BDK)
 Afiq Farhan bin Abdul Rahim (BDK)
 Syahidah Binti Mahmud (BDK)

INSTUN

Zulhasmi bin Mohamad (BPPT)
 Abdul Malek bin Abdullah (BPPT)

SESI PLENARI : ADAKAH NEGARA BERSEDIA MENERIMA PENTADBIRAN TANAH ELEKTRONIK SEPENUHNYA?

PANEL :

SR. LOOI KAM SENG

JABATAN UKUR DAN PEMETAAN MALAYSIA (JUPEM)

PN. JACQUELINE GEORGE PAOU

JABATAN TANAH DAN SURVEI SARAWAK (JTS SARAWAK)

ACP MOHAMAD ROSNI BIN HJ. MOHAMED LAZIM

POLIS DIRAJA MALAYSIA (PDRM)

YM. RAJA AZMI ADAM

GOOGLE CLOUD MALAYSIA

MODERATOR :

Y.BHG DATUK HJ. MOHD HANIFF BIN HASSAN

TIMBALAN KETUA PENGARAH

JKPTG

**NOTA RAPORTEUR
HARI TANAH NEGARA 2022
1 OGOS 2022
SESI PLENARI**

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
1.	<p>Moderator Boleh pihak tuan memberikan sedikit maklumat (general idea & overview) mengenai pendigitalan dan perkhidmatan secara elektronik yang dilaksanakan di agensi tuan?</p>	<p>JUPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pendigitalan perkhidmatan telah bermula sejak 2010 melalui eKadaster bagi mempercepatkan penyampaian perkhidmatan melalui pertukaran sistem manual kepada elektronik. • JUPEM juga membangunkan pangkalan data pelan strata dan sistem yang diintegrasikan dengan agensi lain.
2.	<p>Moderator Apakah inovasi mengenai data digitalization di Sarawak yang boleh dikongsi?</p>	<p>JTS Sarawak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistem di Sarawak agak berbeza kerana pejabat tanah, jabatan ukur dan jabatan penilaian berada di bawah satu pentadbiran. • Pendigitalan telah bermula sejak 1984 dengan pangkalan data pendaftaran tanah (manual kepada digital) meliputi maklumat pemilikan tanah dan pelan. • Kemudian 1994, dibangunkan pula sistem kadaster dan sistem hasil. • Pada tahun 2000, pembangunan sistem bagi 4 fungsi utama JTS Sarawak. • Pada tahun 2001, sistem aplikasi diperkenalkan dan pada 2014 sistem web services pula diperkenalkan termasuk eLasis. • Sehingga kini ada lebih 800,000 data hak milik termasuk tanah adat bumiputera.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
3.	<p>Moderator Adakah sekuriti kepada sistem elektronik dijamin melindungi data/ hak pemilik tanah?</p>	<p>PDRM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pembuktian bagi pelaku-pelaku yang menggunakan sistem dalam talian berdasarkan perundangan adalah sukar • Contoh kes – macau scam (menyamarkan sebagai pegawai LHDN, bank negara) – menggunakan platform atas talian. • Kita hanya boleh mengesan/ ambil tindakan atas pemilik akaun. Maklumat yang ada setakat itu sahaja dimana pemilik akaun pun tidak menyedari hal ini. • Pendigitalan terhadap pentadbiran tanah – perlu diberi perhatian supaya tidak wujud akaun yang tidak sah/ akaun sah tetapi di selenggara oleh penjenayah.
4.	<p>Moderator How do you perceive the presence of electronic / digital land administration in Malaysia currently?</p>	<p>Google</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perubahan ke arah teknologi sudah bermula lama (sejak 1984), dan ini adalah sesuatu yang tidak ternilai. • Apakah aspek yang diperlukan supaya perubahan ini dilindungi dan memenuhi hasrat kerajaan? Terutama dalam aspek infrastruktur dan keselamatan. • Contoh di Thailand: pihak berkuasa membuat senarai semak beberapa kriteria yang mesti dipenuhi oleh Google terutama dalam aspek keselamatan. • Google juga menyediakan semua kemudahan infra (pemasangan kabel) bagi memastikan keselamatan data dilindungi • Google juga sedar terdapat kumpulan data yang tidak boleh dimuatnaik ke sistem cloud dan komited untuk mematuhi model yang kerajaan Malaysia ingin capai.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
5.	<p>Moderator Semua aktiviti agensi kerajaan dikawal oleh perundangan bagi memastikan tindakan yang diambil tidak melampaui undang-undang yang telah ditetapkan. Bagaimana anda menyesuaikan pindaan sistem mengikut perundangan semasa?</p>	<p>JUPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Contohnya dalam pelaksanaan eKadaster. • JUPEM telah melaksanakan Business Engineering (ubahsuai prosedur mengikut perkembangan terkini) dalam perancangan kepada eKadaster. Perubahan perundangan perlu selari dengan perubahan teknologi. • Walau bagaimanapun, undang-undang semasa perlu dipinda contohnya Seksyen 410 Kanun Tanah Negara dalam kaedah pengukuran.
6.	<p>Moderator Apa isu-isu dan cabaran yang dihadapi dalam melaksanakan e-Lasis terutama halangan dari segi pindaan perundangan.</p>	<p>JTS Sarawak</p> <ul style="list-style-type: none"> • JTS ada teknologi dan sistem yang stabil. Perundangan boleh dipinda serta tidak menjadi isu. Malaysia mengamalkan Sistem Torrens di mana dokumen hakmilik mesti menggambarkan keadaan sebenar tanah. • Di Australia telah melaksanakan pendigitalan sepenuhnya (termasuk pindaan perundangan) tetapi Singapura masih belum lagi. Persoalannya adakah masyarakat telah yakin dan bersedia dengan perubahan daripada dokumen fizikal kepada penggunaan sistem elektronik sepenuhnya? • Sarawak telah melaksanakan penyerahan secara dalam talian (penyerahan secara elektronik tetapi surat cara secara fizikal masih perlu dihantar kepada JTS). • Dokumen hakmilik dan pendua masih disimpan oleh JTS. JTS melaksanakan pentadbiran secara elektronik dan fizikal

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
7.	<p>Moderator Adakah sistem elektronik ini selamat dan dapat menjamin kepentingan pihak pentadbir tanah dan pelanggan?</p>	<p>PDRM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perubahan teknologi bagi mempercepatkan proses di agensi tidak boleh ditolak • PDRM sendiri telah memulakan laporan polis dibuat secara dalam talian (tertakluk kepada kes am, bukan jenayah) • Bagi kes-kes yang dirujuk ke mahkamah, perlu dikemukakan dokumen asli (bagi semakan tandatangan dsb) bagi membuktikan keterangan tetapi bagi urusan secara elektronik. Sehubungan itu, pindaan undang-undang perlu bagi membolehkan dokumen digital dicetak dan disahkan oleh pihak pengeluar. • Inilah cabaran yang dihadapi oleh pihak PDRM
7.	<p>Moderator On big data and i-cloud, whose actually the entity that governs the whole ecosystem? How Google policy fulfill the needs of public security especially in the context of land administration?</p> <p>Moderator also suggested some benchmarking with Google practice to ensure digital land system can conform to international standards</p>	<p>Google</p> <ul style="list-style-type: none"> • First – cloud system must conform to global standards, even standards in Malaysia must conform to these standards. • Second – Must have a third party auditor that ensure the system conforms to the standards and made available to public. • Third – the data belong to the owner, so google respect that policy. • Google value – Respect to user, Respect to opportunity, and Respect to others. • Zero trust principle – don't trust anything even in inner circle. Must follow the multi-factor authentication procedures to access or operate anything within Google. • Need some changes to law, and need to find common ground to ensure the execution can be done

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
8.	<p>En Anesh A/L Ganason, Ketua Penolong Pengarah I, Bahagian Dasar dan Konsultasi, JKPTG Persekutuan</p> <p>Adakah kita perlu melihat kepada perubahan institusi yang menjaga pentadbiran tanah dan membangunkan sistem (institutional changes) dan apakah kita juga perlu mengubah amalan dan sumber manusia bagi institusi tersebut (change management)?</p>	<p>JUPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saya kaitkan dengan eKadaster • Pada tahun 1997 sudah bermula proses pendigitalan. Pada awalnya rintangan / halangan (resistance) memang kuat. • Walau bagaimanapun, JUPEM meneruskan juga transformasi dan lama kelamaan, sumber manusia yang terlibat menerima perubahan tersebut. Kita tidak boleh mengabaikan resistance. Institusi dan sumber manusia perlu menyokong satu sama lain. <p>JTS Sarawak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perubahan institusi di JTS dilaksanakan secara berperingkat. Perkara yang penting adalah komitmen daripada pengurusan tertinggi untuk menuju ke arah pendigitalan. • Peringkat mikro, projek e-Lasis ada jawatankuasa dan penglibatan dari peringkat tertinggi ke peringkat rendah di mana semua memberi komitmen dan terlibat dalam proses perubahan ke arah pendigitalan <p>Google</p> <ul style="list-style-type: none"> • On change management – often times people think is training, but it is beyond training. You must understand the stakeholders, do the impact assessment, communicate the change and the benefit analysis of change (must be done). • Institutionalizing the behavior – you eat your own dogfood – must use or experience what you produce. • If you dont buy, you will never sell. Look it internally before promoting to the client.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>PDRM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terdapat satu kes manipulasi sistem di mana ada pihak yang mencuri duit pelanggan dalam akaun bank menggunakan kelemahan sistem. • Kes ini boleh dirujuk dalam proses pembangunan sistem bagi memastikan sistem tidak boleh dimanipulasi.
9.	<p>Moderator Covid10 – bagaimana pendigitalan dapat membantu proses pentadbiran tanah terutama dalam keadaan pandemik seperti yang berlaku sebelum ini?.</p>	<p>JUPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Covid19 memang memberi kesan kepada e-kadaster kerana ada urusan yang terganggu apabila pegawai tidak boleh hadir ke pejabat. • Walaupun data boleh hantar secara dalam talian tetapi pegawai berkenaan masih perlu hadir ke pejabat bagi mengakses modul tertentu dalam sistem ini. • Penambahbaikan sedang dibuat bagi membolehkan proses kerja dijalankan walaupun tidak dilaksanakan dari pejabat (dari pelbagai lokasi/luar pejabat). <p>JTS Sarawak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cabaran ini boleh dilihat dari 2 sudut iaitu dalaman dan luaran. • Akses kepada server di pejabat adalah menggunakan sarawaknet. JTS memberi autoriti kepada staff untuk akses kepada penggunaan sistem tertentu dari di luar pejabat. • Orang awam tidak perlu datang ke kaunter untuk membeli pelan kadaster dan cabutan hakmilik kerana boleh dibuat melalui e-Lasis. • Selepas COVID-19, berlaku peningkatan sebanyak 108% dalam pendaftaran pengguna dan traksaksi melalui e-Lasis.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>Google</p> <ul style="list-style-type: none"> • When pandemic happens, business changes. I was hired during pandemic, and personally haven't met anyone physically in work for 2 years. This could be done via technology. • Leveraging technology / data at cloud has become a utility. • How easy to scale and descale (changes), flexibility, as way forward for businesses. <p>PDRM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Semasa PKP 1, 2 & 3, kes atas talian meningkat dengan mendadak (~200 – 300%) • Sikap individu juga menjadi faktor berlaku peningkatan kes atas talian, sebagai contoh pembelian dan urusan niaga melalui laman web yang tidak sah/ berdaftar. • Terdapat juga kes penjualan tanah melalui medium atas talian (facebook).
10.	<p>Moderator 'Data integrity and security' Apakah tindakan yang boleh diambil untuk memastikan aspek ini diberi perhatian dalam pendigitalan pentadbiran tanah?</p>	<p>JUPEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aspek yang pertama adalah Cybersecurity yang merupakan aspek yang sangat penting. • Bagi urusan di JUPEM, aspek authentication diberi perhatian yang sangat ketat. • Setiap pelanggan terutama juruukur berlesen mempunyai sijil digital yang dipantau dan dikawal selia E2E oleh JUPEM dalam eKadaster.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>JTS Sarawak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perancangan dan persediaan yang rapi perlu dibuat dari segi integriti data (tepat, lengkap dan boleh dipercayai) untuk melaksanakan sistem. • Di JTS, data diletakkan di bawah custodian tertentu dan punca data daripada bahagian yang menjadi custodian. Apabila data dimuat naik atas talian, aspek kawalan keselamatan adalah penting untuk menjamin integriti data dan data hanya boleh ditukar di peringkat custodian sahaja serta tiada siapa boleh mengubah data berkenaan. • Data di e-Lasis ditempatkan di server lain untuk akses oleh pihak luar. Pembelian pelan atau carian hakmilik memerlukan tandatangan digital <p>PDRM</p> <ul style="list-style-type: none"> • Unit jenayah cyber dan multimedia telah diwujudkan. • Terdapat kes pengodaman sistem termasuk sistem PDRM. • Sistem sekuriti – password yang lebih kukuh, dengan kekerapan penukaran yang tinggi dan tidak dikongsi dengan orang lain. • Menjadi satu kesalahan menggunakan id dan password individu lain. • Perlu dikekang lebih awal.

BIL.	SOALAN	MAKLUMBALAS PANEL
		<p>Google</p> <ul style="list-style-type: none"> • Model yang diaplikasi oleh Google adalah data sovereignty, kita ada kawalan kepada data yang kita letak di mana-mana. We manage our own data. • No 2, software sovereignty, you are not dependent on third party to run and control your software. • No 3, operational sovereignty, must ensure to know (visibility and operation) who can access the data.

Disediakan oleh :

JKPTG

Yati binti Musa (BDK)
 Mohammad Fadzli Bin Md. Ali (BDK)
 Afiq Farhan bin Abdul Rahim (BDK)
 Syahidah Binti Mahmud (BDK)

INSTUN

Zulhasmi bin Mohamad (INSTUN)
 Abdul Malek bin Abdullah (INSTUN)

RESOLUSI

PERSIDANGAN PENTADBIR TANAH MALAYSIA: “JAJARAN PENDIGITALAN TANAH MERENTASI SEMPADAN”

Menyedari akan keperluan pengaplikasian teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) dalam Pentadbiran Tanah, maka Pentadbir Tanah Semenanjung Malaysia menyatakan komitmen untuk bergerak seiring dengan inisiatif Kerajaan Digital dan kemajuan ICT sebagai tunjang utama dalam strategi pemodenan penyampaian perkhidmatan yang lebih cepat, mudah, selamat dan menyakinkan kepada warga pentadbiran tanah, pelanggan dan pemegang taruh.

Kami Pentadbir-Pentadbir Tanah Semenanjung Malaysia mendukung resolusi seperti berikut:

- 1. Warga pentadbiran tanah akan menyokong pelaksanaan dasar-dasar baharu, perubahan kerangka kerja sedia ada dan pindaan-pindaan ke atas perundangan lama bagi mendaya upayakan potensi teknologi digital dan perlindungan keselamatan dalam pentadbiran tanah yang berasaskan ICT.**
- 2. Warga pentadbiran tanah akan menyokong agenda perubahan ke arah pendigitalan pentadbiran tanah dengan membangunkan kapasiti sumber manusia dan melengkapkan mereka dengan pengetahuan serta kemahiran yang perlu dalam menggembelng potensi teknologi terkini dan menggalakkan budaya kerja baharu yang berasaskan kepada amalan terbaik dalam penggunaan sistem pentadbiran tanah.**
- 3. Warga pentadbiran tanah akan menyokong pembangunan infrastruktur teknologi digital dan ICT bagi menambah baik urusan-urusan pentadbiran tanah supaya penyampaian perkhidmatan yang lebih cekap dan berkesan diberikan oleh pentadbiran tanah kepada masyarakat serta meningkatkan daya saing negara di peringkat global.**

**BIOGRAFI PEMBENTANG DAN PANEL
PEMBENTANGAN :
KERAJAAN DIGITAL - CABARAN DAN HALATUJU**

PEMBENTANG 1

Nama	Ts. Dr. Siti Istianah binti Mahdzur
Agensi	Unit Pemodenan Tadbiran dan Perancangan Pengurusan Malaysia (MAMPU) Jabatan Perdana Menteri
Jawatan Akademik	Pakar ICT
Pengalaman Kerja	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor of Computer Science - Universiti Putra Malaysia. • Master of Computer Science in Networking - Universiti Putra Malaysia. • PhD of Information Science – Universiti Kebangsaan Malaysia
Emel	istianah@mampu.gov.my

PEMBENTANG 2

Nama	Encik Mohd Fairus bin Muhamad
Agensi	Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia.
Jawatan	Pengarah
Akademik	<ul style="list-style-type: none"> • Master Of Science In Information Technology, Uitm , 2007 • Degree In Electric And Electronic (Honours) Engineering (Major in Computer), USM, 2000
Pengalaman Kerja	<ul style="list-style-type: none"> • 2021 – 2022 : Pengarah (Ketua Jabatan) Jabatan Transformasi Dan Penggunaan Digital MCMC • 2019 – 2021 : Pengarah MCMC Negeri Terengganu • 2011 – 2018 : Timbalan Pengarah Jabatan USP, Bahagian Infrastruktur MCMC • 2008 – 2010 : Penolong Pengarah Jabatan Teknologi Dan Standard MCMC • 2003 – 2008 : Jurutera Rangkaian Kanan, Rapid KL Sdn Bhd • 2000 – 2003 : Jurutera Rangkaian, Natmanage Sdn Bhd
Emel	mohd.fairus@mcmc.gov.my

PEMBENTANG 3

Nama	Encik Emy Sazri bin Mohd Isa
Agensi	Pejabat Pengarah Tanah Dan Galian Negeri Perak
Jawatan	Timbalan Pengarah (Pendaftaran)
Akademik	Sarjana Muda Sains Bioperubatan
Pengalaman Kerja	<ul style="list-style-type: none">• Penolong Pengarah, Unit Penyelarasan Pelaksanaan, JPM• Penolong Pengarah, Pejabat Pembangunan Perak• Ketua Penolong Pegawai Daerah, Daerah Larut Matang dan Selama• Yang DiPertua, Majlis Daerah Selama• Setiausaha Bahagian, Bahagian Kerajaan Tempatan Negeri Perak• Timbalan Pengarah (Pendaftaran) Negeri Perak• Pegawai Daerah Bagan Datuk• Timbalan Pengarah (Pendaftaran) Negeri Perak
Emel	sazri@perak.gov.my

**SESI PLENARI :
ADAKAH NEGARA BERSEDIA MENERIMA PENTADBIRAN TANAH
ELEKTRONIK SEPENUHNYA?**

PANEL 1

Nama	Sr. Looi Kam Seng
Agensi	Jabatan Ukur Dan Pemetaan Malaysia (JUPEM)
Jawatan	Pengarah Ukur Seksyen (Perundangan Kadaster)
Akademik	Bachelor of Surveying (Land), University of Technology Malaysia (UTM), 1991
Pengalaman Kerja	<ul style="list-style-type: none"> • 2019 – kini : Pengarah Ukur Seksyen (Perundangan Kadaster) • 2018 – 2019 : Pengarah Ukur Bahagian / Pemetaan Topografi Sabah • 2017 – 2018 : Pengarah Ukur dan Pemetaan / JUPEM Kedah • 2014 – 2017 : Pengarah Ukur Seksyen (Inovasi & Dokumentasi) / JUPEM Ibu Pejabat • 2003 – 2014 : Ketua Penolong Pengarah Ukur (Naziran JUBL) / JUPEM Ibu Pejabat • 1994 – 2003 : Penolong Pengarah Ukur (Sistem Maklumat) / JUPEM WP Kuala Lumpur • 1992 – 1994 : Juruukur Latihan / JUPEM Pulau Pinang
Emel	looi@jupem.gov.my

PANEL 2

Nama	Puan Jacqueline George Paou
Agensi	Jabatan Tanah dan Survei Sarawak
Jawatan	Pegawai Tadbir
Akademik	Ijazah Sarjana Muda Sastera (Kepujian)
Pengalaman Kerja	1993 – kini : Jabatan Tanah dan Survei Sarawak
Emel	jacquegp@sarawak.gov.my

PANEL 3

Nama	ACP Mohamad Rosni bin Hj. Mohamed Lazim
Agensi	Jabatan Siasatan Jenayah Komersil, PDRM
Jawatan	Asisten Komisioner Polis (ACP)
Akademik	Master of Public Management - UUM
Pengalaman Kerja	<ul style="list-style-type: none">• 2021 – kini : Penolong Pengarah Siasatan Jenayah Pemalsuan / Pelencungan / Hartanah• 2020 – 2021 : Ketua Jabatan Siasatan Jenayah Komersil Pulau Pinang
Emel	mohdrosni@rmp.gov.my

PANEL 4

Nama	YM Raja Azmi Adam
Agensi	Google Cloud Malaysia
Jawatan	Public Sector Director
Akademik	
Pengalaman Kerja Emel	<ul style="list-style-type: none">• Chief Executive Officer of a Public Listed company in Malaysia.